

Kiszelovics és Társa Településtervező Kft.

5000 Szolnok, Szántó körút 52. I. LH. II/5.

Sz.: 14 / 2022.

NAGYIVÁN
KÖZSÉG
TELEPÜLÉSTERV
ALÁTÁMASZTÓ MUNKARÉSZ
KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

(419/2021 (VII.15.) Kormányrendelet alapján)

Szolnok, 2025. év augusztus hó

ALÁÍRÓLAP

Nagyiván község településtervének Alátámasztó munkarész Környezeti értékelés munkarészához

Vezető településtervező:

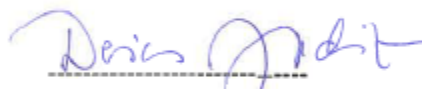

Kiszelovics Ildikó

TT-16-0238

településmérnök, városépítési
városgazdasági szakmérnök

Környezetvédelem:

Desics Judit

környezetmérnök,
környezetgazdálkodási, közmű üzemeltetői, ár-
és belvízvédelmi szakmérnök
SZ.K.V.1.1.1 Hulladékgazdálkodás
SZ.K.V.1.2. Levegőtisztaság – védelem
SZ.K.V. 1.3. Víz- és földtani közeg védelem
SZ.K.V.1.4. Zaj- és rezgésvédelem

K i v o n a t

Nagyiván Községi Önkormányzat
Képviselő-testület
2025. augusztus 14-i ülésének jegyzőkönyvéből

36/2025. (VIII. 14.) önkormányzati testületi határozat

Nagyiván Község Önkormányzat Képviselő – testülete a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. tv. 13. § (1) bekezdés 1. pontjában biztosított feladatkörében eljárva, valamint az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Kormányrendelet /továbbiakban Rendelet/ 1 § (2) a.) pontjában kapott felhatalmazás, továbbá a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII.15.) Korm. rendelet és a jogszabályokban meghatározott környezet védelméért felelős szervek véleményei alapján a Rendelet 7, 8 § szerint lefolytatott Nagyiván Község településterv részeként elkészített környezeti értékelést elfogadja.

Határidő: azonnal

Felelős: Bári Ágnes polgármester

Nagyiván, 2025. augusztus 14.

Kivonat hiteles:

Szabó-Nagy Andrea
kirendeltségvezető

TARTALOMJEGYZÉK

1. A települési környezetértékelés folyamatának, a terv vagy program tartalmi körvonalainak, fő céljainak, más tervekhez való viszonyának, valamint egyéb lényeges tervekkel és programokkal való kapcsolatának bemutatása.	5
2. A településterv környezeti értékelést igénylő változásainak azonosítása, rövid ismertetése.	12
3. A valószínűsíthetően jelentősen érintett területek környezeti jelenlegi állapotának bemutatása, kiemelten a környezeti szempontból különösen fontos területeket érintően, azok lényeges szempontjai és valószínűsíthető fejlődése, illetve a terv megvalósulásának elmaradása esetén annak valószínűsíthető fejlődése.	30
4. A településterv várható környezeti hatásainak, következményeinek feltárása:	43
a) A településterv egészének általános értékelése, a tervi elemek, intézkedések összevetése a releváns környezet- és természetvédelmi célokkal (nemzetközi, közösségi, országos és helyi), illetve annak bemutatása, hogy a településterv kidolgozása során miképpen vették figyelembe ezeket, illetve bármely egyéb környezeti szempontot.....	43
b) A településterv részletes értékelése, a településtervben foglaltak megvalósulása esetén a környezeti következmények feltárása, értékelése:	51
ba) a településterv egésze szempontjából meghatározó környezeti állapotjellemzők bemutatása, ...	51
bb) a településrendezési és szakági javaslatok környezetvédelmi összefüggéseinek bemutatása, a várható (közvetlen és közvetett) környezeti hatások, beleértve a biológiai sokféleségre, a lakosságra, az emberi egészségre, az állat- és növényvilágra, a talajra, a vízre, az éghajlati tényezőkre, az anyagi javakra, a kulturális örökségre (beleértve az építészeti és régészeti örökséget), a tájra, valamint a fenti tényezők közötti kölcsönhatásokra gyakorolt hatásokat; környezeti feltételek, a feltárt konfliktusok alapján szükséges intézkedések meghatározása: környezeti elemenként, hatótényezőnként és környezeti rendszerenként, melyet a ba) pont esetén a Megalapozó vizsgálatnak, e pont esetén az Alátámasztó javaslatnak a releváns (természeti, táji, örökségvédelmi és környezeti védelmével kapcsolatos) szakági munkarészei tartalmazhatnak, és amelyet a környezeti értékelés hivatkozással mutat be	52
c) Tervi elemek részletes értékelése, a 2.1. pontban azonosított tervi elemek tekintetében feltárásra és értékelésre kerülnek a megvalósulásuk esetén a várható jelentős környezeti (közvetlen és közvetett) hatások, beleértve a biológiai sokféleségre, a lakosságra, az emberi egészségre, az állat- és növényvilágra, a talajra, a vízre, az éghajlati tényezőkre, az anyagi javakra, a kulturális örökségre (beleértve az építészeti és régészeti örökséget), a tájra, valamint ezen tényezők közötti kölcsönhatásokra gyakorolt hatásokat, a közvetett módon hatást kiváltó tényezők miatt fellépő hatások - a tervi elem települési szintű jellege által megkövetelt részletezettséggel.	56
5. A településterv és a tervi elemek részletes értékeléséből levont következtetések	60
a) azon környezeti jellemzők, környezeti rendszerek azonosítása, amelyekre jelentős hatással vannak a tervi elemek, ...	60
b) azon fejlesztések, tervi elemek azonosítása, amelyek környezeti szempontból negatív hatást gyakorolnak, és annak csökkentése valamilyen intézkedést igényel.	60
6. A megvalósulás során várható jelentős kedvezőtlen környezeti hatások megelőzésére, elkerülésére, csökkentésére, minél teljesebb ellensúlyozására irányuló településtervi intézkedések, és ezen intézkedések várható hatékonyságának bemutatása.	61
7. Monitoringjavaslat-értékelés a fellépő környezeti hatásokra.	61

8. Közérthető összefoglaló.....	61

1. A települési környezetértékelés folyamatának, a terv vagy program tartalmi körvonalainak, fő céljainak, más tervekhez való viszonyának, valamint egyéb lényeges tervekkel és programokkal való kapcsolatának bemutatása.

Nagyiván község 2022-ben Képviselő – testületi döntéssel határozta el, hogy A településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII.15.) Korm. rendelet (továbbiakban: Új Korm. R.) alapján új településtervet készített. A településterv egyeztetése a 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet alapján történik.

A környezeti értékelés tematika egyeztetése a tervezési folyamat indításakor a környezet védelméért felelős szervektől – alapul véve az Új Korm. R.- ben foglaltakat – megtörtént.

Jelen környezeti értékelés Nagyiván község településterv alátámasztó munkarészeként készül. A környezeti értékelés megalapozását szolgálták a megalapozó vizsgálatok, melynek részeként mind az épített környezet és táji környezet feltérképezésével, mind a környezetvédelemmel, ökológiával, infrastruktúrával mint meglévő állapottal elemzések, leírások, helyszíni bejárások során foglalkozva volt. A település fejlesztési elképzeléseit, adottságaira épített jövőképét a fejlesztési terv tartalmazza, mely közép- és hosszútávon, mintegy 15 évre előretekintve meghatározza a fejlesztés fő irányait, és mindazokat a lépéseket, melyek a tudatosan felépített településkép eléréséhez nélkülözhetetlenek.

A környezeti értékelés készítése során - különös tekintettel Nagyiván közigazgatási területének világörökségi helyszínnel érintettségére – fő szempont a természeti és táji környezet védelme, értékőrzése.

Környezeti értékelés folyamata:

- 2/2005 (I.11.) Korm. Rendelet alapján a 3. számú mellékletben meghatározott környezet védelméért felelős közigazgatási szervek véleményének megkérése a tematikáról
- Környezeti értékelés elkészítéséhez szükséges magasabbrendű tervek, tanulmányok, jogszabályok áttekintése
- Környezeti értékelés elkészítéséhez a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság adatszolgáltatásának, az Általános szakmai ajánlásnak a figyelembe vétele
- Környezeti értékelés elkészítése az Új Korm. R. alapján

A párhuzamosan készülő, a tervbe folyamatosan beépülő környezeti vizsgálat jelentheti a garanciát a döntéshozók számára, hogy a terv megpróbálja minimalizálni, elkerülni a nem kívánt környezeti konfliktusokat.

- Az elkészített környezeti értékelésre a megkeresett környezet védelméért felelős szervek véleményeinek beépítése

A településtervet a település Önkormányzatának Képviselőtestülete azzal a céllal készítteti, hogy a törvényi előírásoknak eleget téve a jelenleg hatályos jogszabályi követelményeknek megfelelő településtervvel rendelkezzen.

A településterv készítés első feladatáént helyzetfeltáró, megalapozó vizsgálatok során - melyek külön munkarészben kerültek dokumentálásra - a település történelmével, demográfiai

elemzésével a fellelhető publikus források felhasználásával a települési adatszolgáltatás jelenkori kiegészítésével került sor.

A természeti és környezeti vizsgálat során feltérképezésre kerültek mindazok a védett és védelemre tervezett területek, amelyek országos és helyi védelme kapcsán a meglévő természeti állapot fenntartható. A természeti állapot és természetvédelem szakszerű bemutatásához az Új Korm. R. által meghatározott, kötelező, szakági alátámasztó munkarészek elkészültek. Az Új Korm. R. az alátámasztó munkarészek közé sorolja a környezeti értékelést.

A fejlesztési terv és annak elhatározásain alapuló településterv készítésénél figyelembe lett véve az EU fejlesztéspolitikai kereteivel összhangban a térségi versenyképesség alapfeltételeinek megteremtése, ezen belül környezetvédelmi szempontból a minőségi környezetet biztosító infrastruktúra, azaz a csökkenő környezeti terhelést biztosító szennyvíz és hulladékgazdálkodás.

A településterv és környezeti értékelés készítésénél is fő szempont a fenntartható fejlődés irányelvének figyelembe vétele.

Jelen környezeti értékelés kapcsolódik a településre készülő településtervhez. Figyelembe veszi a település fejlesztési elképzeléseit tartalmazó fejlesztési tervet. A készülő településterv alátámasztó szakági fejezeteiben a település hosszútávú fejlesztéséhez kapcsolódva meghatározásra kerültek mindazon környezeti megoldások, melyek a fenntartható fejlődést szolgálják. A településterv alátámasztó munkarészeként készül a környezeti értékelés, mely a jogszabály által előírt államigazgatási szervek előzetesen adott tematikáját, szakmai elvárásait figyelembe veszi.

A környezeti értékelés készítése során szakirodalmi adatok, az Önkormányzat adatszolgáltatása, légifelvételek, térképek, az előzetes véleményezési szakaszban résztvevő szakhatóságok adatszolgáltatásai felhasználásra kerültek. Felhasználtuk továbbá a közműszolgáltatók adatait, a jogszabályi előírásokat.

A környezeti értékelés tematika kapcsán előzetes véleményezés során a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósága, tekintettel arra, hogy Nagyvíván település külterületének jelentős része világörökségi helyszín, a Hortobágyi nemzeti Park területe, így a természetvédelmi érintettségre kiemelt figyelmet kért a környezeti értékelés során. A környezeti értékelésbe mindazon ajánlások beépítésre kerültek, melyek a készülő kezelési tervből megismerhetők, valamint a környezeti értékelés kiemelt prioritással kezeli a nemzeti park területét.

Országos programokkal való kapcsolatok

A településtervnek az alábbi országos tervekkel és programokkal kell összhangban lennie:

- 2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről
- 1/2014. (I. 3.) OGY határozat a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióról
- 27/2015. (VI. 17.) OGY határozat a 2015–2020 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Programról (NKP IV.),
- Víz keretirányelv.

Országos Területrendezési Terv

A törvény célja, hogy az ország egészére, valamint egyes kiemelt térségekre meghatározza a térségi területfelhasználás feltételeit, a műszaki infrastruktúra-hálózatok összehangolt térbeli rendjét, a terület- és gazdaságfejlesztés hatékony területi, területhasználati orientálása érdekében, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi-, táji-, természeti-, ökológiai- és kulturális adottságok, értékek, honvédelmi érdekek és a hagyományos tájhasználat

megőrzésére, illetve erőforrások védelmére. A hatékony és korszerű területrendezés ennek érdekében folyamatos, rendszeresen megújuló, összehangolt rendszert alkot az ország területi képét megalkotó fejlesztési stratégiákkal.

Nemzeti Területfejlesztési Konceptióról

A Nemzeti Területfejlesztési Konceptió a fenntartható fejlődés, a jövő nemzedékek lehetőségeinek védelme és a nemzeti erőforrásainkkal való hosszú távú felelős gazdálkodás követelményeinek érvényesítése érdekében készült, figyelembe véve:

- a hazai és globális kihívásokra, valamint a fenntartható fejlődésre vonatkozó nemzetközi és közös európai célkitűzéseket,
- hazánk jövőképét, miszerint Magyarország 2030-ra Kelet-Közép-Európa gazdasági és szellemi központjává válik, lakosságának biztonságos megélhetést biztosító, az erőforrások fenntartható használatára épülő versenyképes gazdasággal, gyarapodó népességgel, megerősödött közösségekkel, javuló életminőséggel és környezeti állapottal,
- hogy a fejlesztés és a fenntarthatóság biztosítása valamennyi nemzeti erőforrás (az emberi, a társadalmi, a természeti és a gazdasági erőforrások) kiegyensúlyozott, egymással összhangban lévő megőrzését, fejlesztését igényli, ezért a fenntartható fejlődés követelményeinek érvényesítése valamennyi szakpolitikai terület számára feladatokat ad,
- a széles körű társadalmi egyeztetés tapasztalatait.

Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP-V.)

2020-ban elkészült a 2026-ig tartó időszakra vonatkozó 5. Nemzeti Környezetvédelmi Program. Az NKP-5 az elmúlt években elért eredményekre és a meglévő, illetve várható kihívásokra tekintettel határozza meg hazánk környezeti jövőképét és céljait. Olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek végrehajtása biztosítja az egészséges környezet feltételeit, csökkenti a környezetet és az emberi egészséget károsító, veszélyeztető hatásokat a lakosság egészségi állapotának, jóllétének javítása érdekében. Az NKP-5 intézkedései a gazdaság körforgásos rendszerének erősítését – a zöld átállást- célozzák, a környezeti előnyök mellett hozzájárulnak az erőforrás – függőségcsökkentéséhez, a versenyképesség és a foglalkoztatás növeléséhez. Az Országgyűlés a 62/2022. (XII.9.) OGY határozattal fogadta el az NKP- 5 – öt. A Program feladata, hogy az ország környezeti állapotát, a társadalom fejlődési céljait, valamint a nemzetközi együttműködésből és az EU-tagságból adódó kötelezettségeket figyelembe véve meghatározza az ország környezeti céljait és az elérésükhöz szükséges feladatokat és eszközöket. A Program szemléletében kiemelkedő hangsúlyt kap a környezetvédelem horizontális – valamennyi ágazatot érintő – jellege és fontos, hogy a környezeti szempontok a társadalmi-gazdasági folyamatok minden részében megfelelően érvényesüljenek. A Program céljai A Program átfogó célkitűzése Magyarország környezeti állapotának javítása és a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosítása.

Stratégiai céljai:

1. Az emberi egészség és az életminőség környezeti feltételeinek javítása, a környezetterhelés hatásainak csökkentése.
2. Természeti értékek és erőforrások védelme, helyreállítása, fenntartható használata.
3. Az erőforrás-takarékosság és -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése és körforgásos működésének erősítése.
4. A környezetbiztonság javítása.

Horizontális céljai:

1. A társadalom környezettudatosságának növelése.

2. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képesség erősítése.

A Program stratégiai és horizontális céljainak elérését 22 stratégiai területen, illetve 9 stratégiai eszköznél meghatározott célok és intézkedések biztosítják.

A Program épít az elmúlt időszakban elért eredményekre és megoldásokat javasol a meglévő, illetve várható új környezeti kihívásokra

A 2026-ig tartó időszakban a Program végrehajtása során – más szakpolitikai stratégiákkal összhangban – olyan intézkedések valósulnak meg, melyek a teremtett világ védelmével összhangban elősegítik Magyarország környezeti állapotának javítását a magyar családok és közösségek egészségének és életminőségének védelme érdekében.

Víz Keretirányelv

Víz Keretirányelv előírásai szerint az EU tagállamokban 2015-ig jó állapotba kell hozni a felszíni és felszín alatti vizeket, és fenntarthatóvá kell tenni ezt a jó állapotot. A jó állapot elérése érdekében a VKI 13. cikke előírja, hogy a tagállamoknak a területükön fekvő vízgyűjtő területekre (rész-vízgyűjtőkre és az ország területére eső vízgyűjtőrészekre) Vízgyűjtő-gazdálkodási Tervet (VGT) kell készíteniük.

A Víz Keretirányelv célja az volt, hogy 2015-re a felszíni és felszín alatti víztestek „jó állapotba” kerüljenek. A keretirányelv szerint a „jó állapot” nemcsak a víz tisztaságát jelenti, hanem a vízhez kötődő élőhelyek minél zavartalanabb állapotát, illetve a megfelelő vízmennyiséget is. A 2015-ös cél sem Magyarország, sem a többi tagállam számára nem volt teljesíthető. Ezt a várható problémát felismerve a keretirányelv lehetőséget teremt arra, hogy amennyiben a természeti vagy a gazdasági lehetőségek nem teszik lehetővé a jó állapot megvalósítását 2015-ig, úgy a teljesítés határidejét ütemezni lehet a VKI által felkínált mentességek megalapozott indoklásával 2021-re, illetve 2027-re. Ezek az időpontok képezik egyben a vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés második és harmadik ciklusát. Az első végrehajtási időszak 2015. december 22-vel zárult le, ugyanekkor kezdődött el a jelenlegi második tervezés, vagy első felülvizsgálat által meghatározott intézkedési program végrehajtása.

A VKI alapelve, hogy a víz nem csupán szokásos kereskedelmi termék, hanem alapvetően örökség is, amit ennek megfelelően kell óvni, védeni. A vízkészletek használata során hosszútávon fenntartható megoldásokra kell törekedni. Ennek megfelelően a jó állapot eléréséhez szükséges javító beavatkozásokat össze kell hangolni a fenntartható fejlesztési igényekkel, de szigorúan a VKI elvárásainak figyelembevételével.

Nemzeti Tájstratégia

Az NTS egyik alap feladata a társadalom figyelmének és felelősségérzetének felkeltése annak érdekében, hogy a hazai, illetve a határon átnyúló tájak védelme, kezelése és tervezése céljából az érdekeltek helyi, országos és nemzetközi szinten is együttműködjenek. Jelen stratégia az egyezmény szellemiségének megfelelően a védelem-kezelés-tervezés hármas eszközrendszerét alkalmazva határozza meg a célokat és feladatokat.

A táj védelme a táj jelentős vagy jellemző sajátosságainak megőrzésére és fenntartására vonatkozik. Örökségi értékét a táj természeti adottságai és/vagy az emberi tevékenységek révén kialakult elemeinek jellemző összetétele adja.

A táj kezelése a fenntartható fejlődés szempontjából olyan tevékenységet jelent, amelynek célja a táj rendszeres fenntartása. Célja, hogy a társadalmi, gazdasági és környezeti folyamatok által előidézett változásokat irányítsa és összhangba hozza. A táj tervezése olyan céltudatos tevékenységet jelent, amelynek célja a táj fejlesztése, helyreállítása vagy új létesítése.

Natura 2000 területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet

A rendelet célja az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területek hálózatába tartozó, a rendelet hatálya alá eső Natura 2000 területeken előforduló, a mellékletekben meghatározott közösségi jelentőségű, valamint kiemelt közösségi jelentőségű élőhelytípusok, illetőleg fajok megőrzéséhez szükséges előírások megállapítása.

Biztosítani kell a Natura 2000 területen található közösségi jelentőségű és kiemelt közösségi jelentőségű fajok, illetve élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzését, fenntartását és helyreállítását

Olyan terv vagy beruházás elfogadása, engedélyezése előtt, amely nem szolgálja közvetlenül a Natura 2000 terület természetvédelmi kezelését, vagy ahhoz nem feltétlenül szükséges, vizsgálni kell a területen meghatározott fajok és élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére gyakorolt hatásokat.

Európai Táj Egyezmény

A tájegyezmény célja: az európai tájak minősége és sokfélesége olyan közös értéket képez, amelynek védelme, kezelése és tervezése terén fontos, hogy az érdekelték együttműködjenek. Az Egyezmény fő célja, hogy elősegítse a táj védelmét, kezelését és tervezését, valamint, hogy hozzájáruljon a tájak vonatkozásában megvalósuló európai együttműködéshez. Ez az első olyan nemzetközi egyezmény, amely kizárólag a táj védelmével, kezelésével és továbbfejlesztésével foglalkozik. A tájegyezménnyel kapcsolatos feladatok:

Az Egyezményt aláíró országok vállalják, hogy

a tájat – mint az emberi környezet meghatározó komponensét, a természeti és a kulturális örökség sokféleségének kifejezőjét és az önazonosságuk alapját – törvényben ismerik el;

a tájak védelmére, kezelésére és tervezésére kiterjedően jogszabályba foglalt tájpolitikát alkotnak;

a tájpolitikán foglaltak megvalósítása érdekében intézkedéseket tesznek a közvélemény, a helyi hatóságok és más szereplők bevonásával;

a tájat integrálják a regionális és településtervezési politikákba, csakúgy, mint a kultúr-, környezet-, agrár-, társadalom- és gazdaságpolitikákba és minden olyan koncepcióba és stratégiába, amely közvetett, vagy közvetlen hatással van a tájra;

növelik a tájjal kapcsolatos fogékonyság, tudatosság növelés eszközrendszerének kidolgozását minden döntési szinten, a különböző társadalmi csoportok és egyének körében;

növelik a lakosság és civil szervezetek részvételét a döntéshozatalban;

lépéseket tesznek annak érdekében, hogy a tájjal kapcsolatos képzést, továbbképzést kiterjesszék más szakterületekkel foglalkozó szakemberekre is.

Az Egyezményben meghatározott feladatok egy részét hazánk már teljesítette, hiszen a táj védelme törvényi szinten szabályozott, illetve a tájra vonatkozó stratégiákban megjelenik a tájak védelme, kezelése és tervezése. A tájak értékeléséhez és "működtetéséhez" értő szakemberek képzése is nagy hagyományokra tekint vissza. A lakosság és a helyi érdekelt szervezetek is részt vesznek a tájjal kapcsolatos döntési mechanizmusban (pl. lakossági fórum, közmeghallgatás).

Regionális programokkal való kapcsolatok

Országos Területrendezési Terv

Az OTrT-vel való kapcsolatokat a településtervezés az alátámasztó munkarészben vizsgálja.

Jász – Nagykun – Szolnok vármegye területrendezési terve

Jász – Nagykun - Szolnok Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Jász – Nagykun- Szolnok Megye Területrendezési Tervéről szóló 3 / 2020 (V.13.) önkormányzati rendelete (továbbiakban: MTrT).

A terv célja, hogy meghatározza a megye egyes térségei területfelhasználásának feltételeit, a műszaki infrastrukturális hálózatok összehangolt térbeli rendjét, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek megőrzésére, illetve erőforrások védelmére. A megyei szintű tervvel való összhangot és kapcsolódást a dokumentáció külön fejezetében (Alátámasztó javaslatok) vizsgálja.

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területrendezési Terv (MTrT) alapján az alábbi műszaki infrastruktúra elemek érintik a település területét:

Országos jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények

- Csatorna – meglévő

Térségi jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények

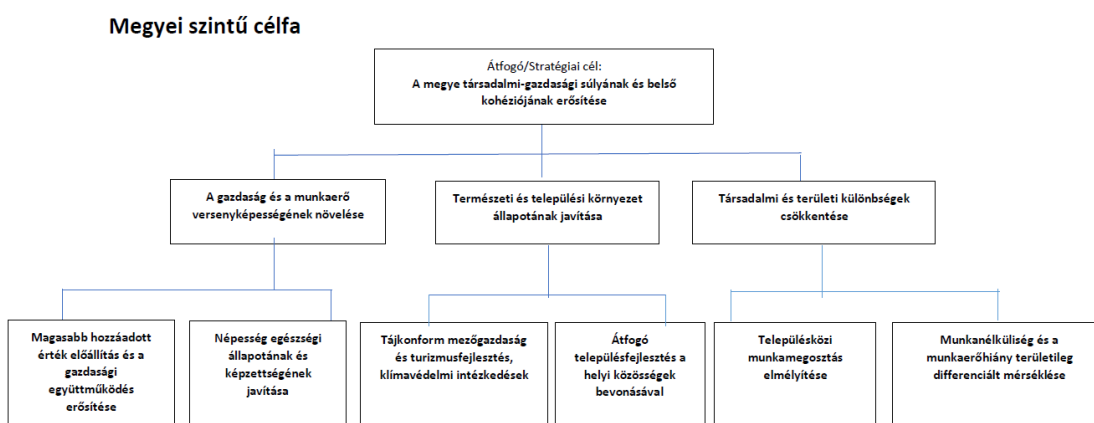
- Egyéb mellékút - meglévő

- Földgázelosztó vezeték – meglévő
- Térségi csatorna – meglévő
- Térségi kerékpárút – meglévő

A MTrT alapján Nagyiván területe az alábbi térségi övezetekbe sorolt:

- 3.1. sz. melléklet: Ökológiai Hálózat övezetei – magterület, pufferterület övezetei
- 3.3. sz. melléklet: Erdők és erdőtelepítésre javasolt területek övezete
- 3.4. sz. melléklet: Tájképvédelmi terület övezete
- 3.5. sz. melléklet: Világörökség terület övezete
- 3.6. sz. melléklet: vízminőség védelmi terület övezete
- 3.9. sz. melléklet: Ásványi nyersanyagvagyon övezete
- 3.10. sz. melléklet: Rendszeresen belvízjárta terület övezete
- 3.15. sz. melléklet: Pusztai tájgazdálkodás övezete

JNSZM 2030 Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területfejlesztési Koncepció 2021-2030 (jóváhagyva Megyei Közgyűlés 11/2021. (III.30.) sz. határozatával)

A helyzetértékelés alapján a megyei szintű célfa határozza meg azokat átfogó/stratégiai célokat, melyek elérése a cél.

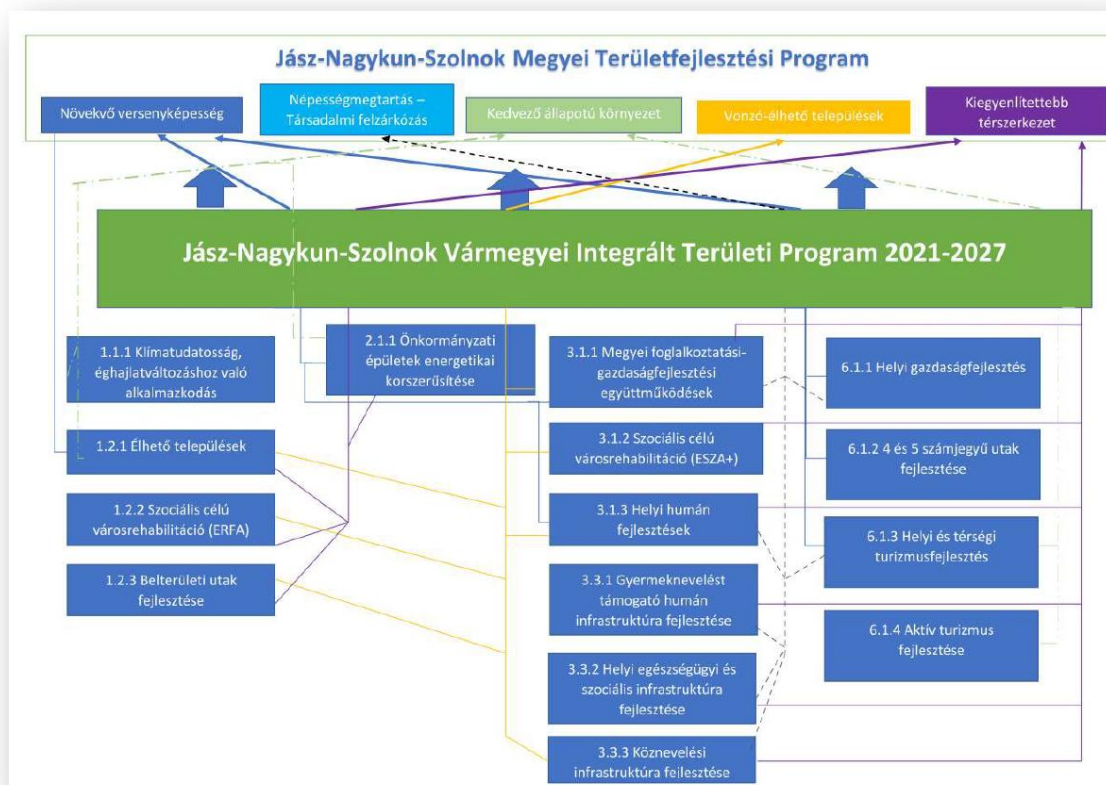
Nagyiván környezeti értékelése a megyei szintű célfával megegyezően a környezeti értékelés fő szempontjai közé sorolja:

- a gazdaság és a munkaerő versenyképességének növelése, melynek érdekében a gazdasági területek a település közigazgatási területén belül gazdasági területfelhasználásba kerültek és telken belüli fejlesztésüknél a környezetet nem terhelő fejlesztés a kívánatos.
- a természeti és települési környezet állapotának javítása, melynek érdekében lehatárolásra kerültek a természet védelemmel érintett területek, melyeken a fő szempont a környezeti állapot megóvása
- társadalmi és területi különbségek csökkentése, melynek érdekében a környezeti értékelés fő szempontjának tekinti az esélyegyenlőséget

Jász – Nagykun – Szolnok Megyei Területfejlesztési Program 2021 – 2027 (jóváhagyva a Megyei Közgyűlés 12/2021. (III.30.) sz. határozatával, Integrált Területi Program 3.0 változat (Megyei Közgyűlés 22/2024. (V.24.) határozata)

Nagyiván, mint Karcag térsége- Tiszafüred térsége a TK4 fejlesztési célterületbe tartozik. Nagyiván a fejlesztendő települések közé sorolt. Az ITP kisebb léptékű turizmus települései közé sorolja.

Fenti fejlesztési irányokkal összhangban áll Nagyiván fejlesztési terve, melynek figyelembe vételével, azt alátámasztandó készült a környezeti értékelés.

Jász – Nagykun – Szolnok Vármegye területfejlesztési programja célkitűzései megjelennek a környezeti értékelésben.

2. A településterv környezeti értékelést igénylő változásainak azonosítása, rövid ismertetése.

- A környezeti értékelés során a fő szempont a környezeti állapot legalább szintentartása, valamint javítása. Ennek során a település szennyvízcsatorna hálózatának kiépítését szorgalmazni kell, amellyel a talajterhelés csökken.
- Természetvédelmi szempontból kiemelt figyelmet fordítottunk: a világörökségi helyszínre (Hortobágy, a puszta világörökségi helyszín) az OTTr és a megyei területrendezési terv szerint kijelölt védett természeti terület övezetének területére, valamint az országos ökológiai hálózat területére, európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területre (Natura 2000 terület)
- Természetvédelmi szempontból figyelembe vettük a terv készítése során a belterülettől északra lévő élőhelyet, melyen hosszútávú a Life program révén a természetes állapot megőrzése a cél

- A helyi munkahelyteremtő beruházások számára olyan területek és funkciók meghatározása javasolt, amelyek jelentős mértékű környezetkárosító hatással nem bírnak. Kijelölésre került belterületen tervezett kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület, mely környezetét nem terhelő a helyben megtermelt minőségi alapanyagok feldolgozását szolgáló cukrászati üzemnek ad helyet.
- Javasoljuk a mezőgazdasági termékfeldolgozás és a mezőgazdasághoz, állattenyésztéshez kapcsolódó meglévő mezőgazdasági üzemi területek korszerűsítését, környezetvédelmi fejlesztését
- A környezeti minőség javítása érdekében a belterületen településközpont rehabilitáció keretében olyan központformáló változások jöhetnek létre, melyek a minőségi környezetjavulást formálják. A település központjában a meglévő zöldterület folyamatos felújítása, egységes zöldfelületi rendszer létrehozása tervezett.
- A belterületi művelés alatt nem álló mezőgazdasági területen különleges, beépítésre nem szánt megújuló energiaforrások hasznosításának céljára szolgáló terület kijelölése tervezett.
- A külterületen elsődleges cél a védett területek megőrzése, környezetükben természetbarát, kisebb turisztikai fejlesztés (gyalog és kerékpárút) tervezett.

A településfejlesztés fő célkitűzései:

Jövőkép:

Nagyiván a Hortobágy kapuja: a hagyományos hortobágyi állattartás modern kori megőrzésével, a nemzeti parki és Natura 2000 természetvédelmi területek védelmével, egy erősödő, vonzó, versenyképes település, amely gazdasági, társadalmi és környezeti szempontból is fenntarthatóan és harmonikusan fejlődik, környezeti adottságait kihasználva nyugodt életteret biztosít és a turisztikai szempontból a világörökségi helyszín közelségére építve, a kultúrtáj turisztikai értékeinek, attrakcióinak kiaknázásával a többi településsel közösen természetbarát turizmus lehetőségeit teremti meg.

Nagyiván tematikus, átfogó céljai:

Nagyiván a Hortobágy kapuja	Nagyiván a Hortobágy kapuja: „zöld”, élhető település
Nagyiván önfenntartó település	Nagyiván mint energiatudatos és önfenntartó település
Nagyiván szolgáltató település	Nagyiván a szolgáltató település
Nagyiván agrártelepülés	Nagyiván agrártelepülés, a nagyiváni hagyományos állattartás

Az önkormányzat fejlesztési céljai:

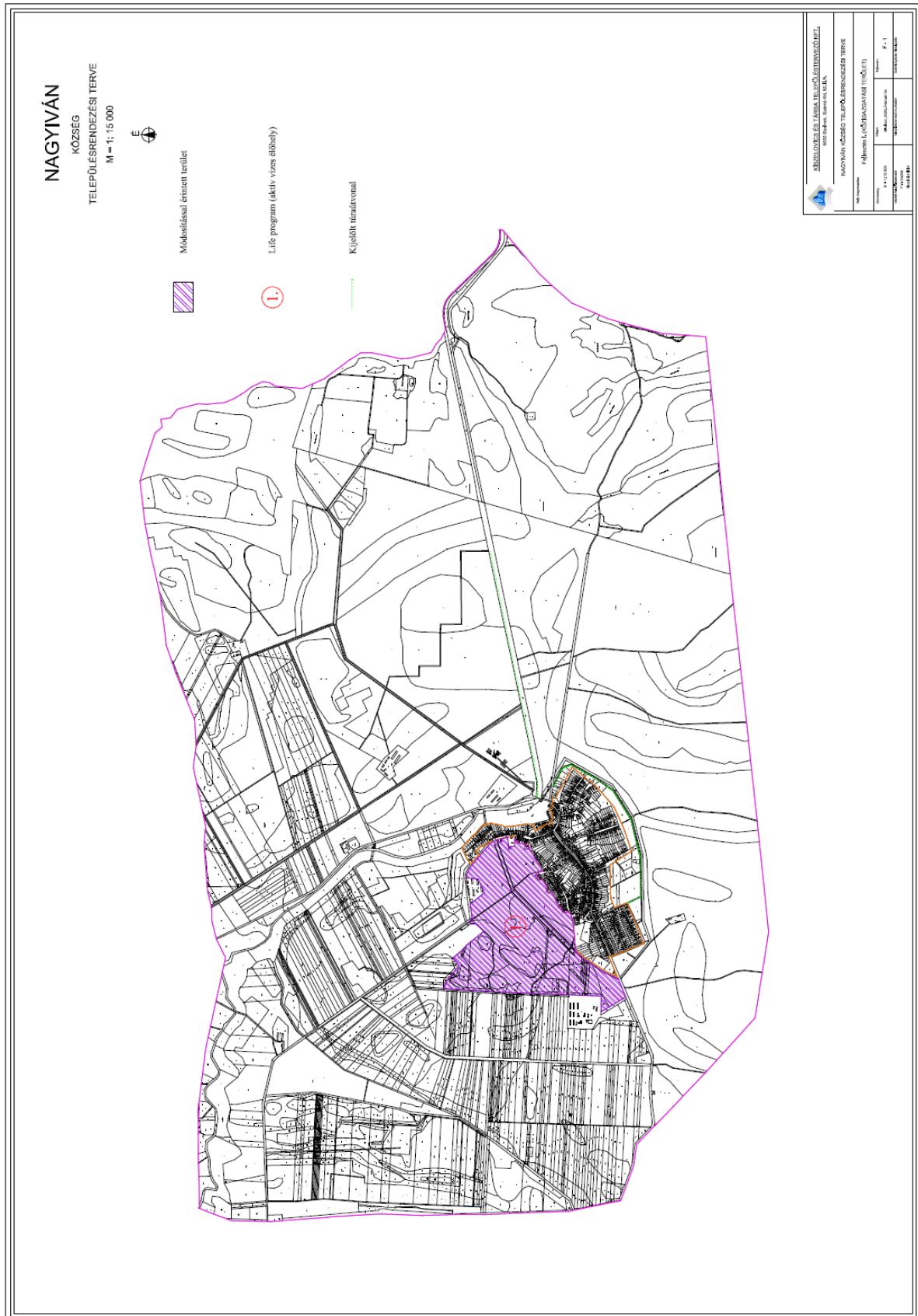
- Napelempark kijelölése a belterületen
- Külterületen a Sáros – ér partján túraútvonal és kerékpárút kijelölése
- Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület kijelölése a belterületen (süteményüzem létesítés a volt tejcsarnok helyén)
- Intézmények energetikai korszerűsítése
- Körgáton túraútvonal és kerékpárút kijelölés
- *Belterületről északra Life – program (ökoturizmus, aktív, vizes élőhelyek csatorna áthelyezéssel – hosszútávú cél*
- *Szennyvízhálózat kiépítés – hosszútávú cél*

Önkormányzat hosszútávú céljai, beavatkozási terület kijelölése nélkül:

- *Optikai hálózat fejlesztés*
- *Termálvíz hasznosítás mezőgazdasági célokra (üvegház) – hosszútávú cél*
- *Termálvíz hasznosítás turisztikai célokra – hosszútávú cél*

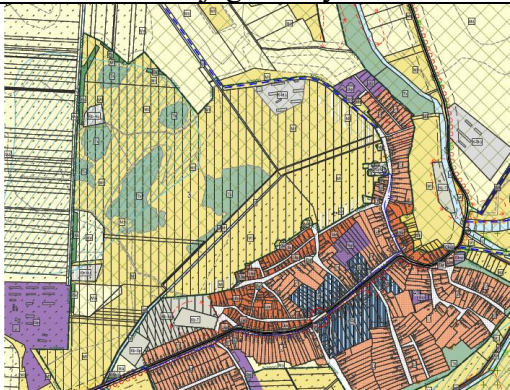
Fejlesztések

Külterület

Beépítésre nem szánt területből – beépítésre nem szánt terület

Jel	Terület (ha)	Területhasználat a hatályos településszerkezeti terven (általános mezőgazdasági terület, gyeperület, természetközeli terület, általános mezőgazdasági terület, szántó, gazdasági erdőterület)
1.		
		Területhasználat a fejlesztési tervlapon (Life program, aktív vizes élőhely) területfelhasználási változás csak jogszabályváltozás miatt történik
A település belterületéhez közvetlen kapcsolódva, attól északra lévő Natura 2000 különleges madárvédelmi és kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület határán belül meglévő gyepterületek és mocsaras természetközeli területek természetes állapotának megőrzése, rehabilitációja, vízutánpótlásának biztosításával (meglévő csatorna felújítása) hosszútávú célként a Life program keretein belül egy aktív vizes élőhely létrehozása a cél. Megvalósítását befolyásolja a programban való részvétel lehetősége. A terület fejlesztési célja kiemelt jelentőségű élőhelyek megőrzésére, ökológia állapotuk javítására, valami a biodiverzitás fenntartására. Mint hosszútávú fejlesztési cél kerül bemutatásra területfelhasználási változás nélkül. A jelenlegi területhasználat a jogszabályváltozásoknak megfelelően, Mt- tájgazdálkodási mezőgazdasági terület, Tk – természetközeli terület, Ee – egyéb erdőterület		

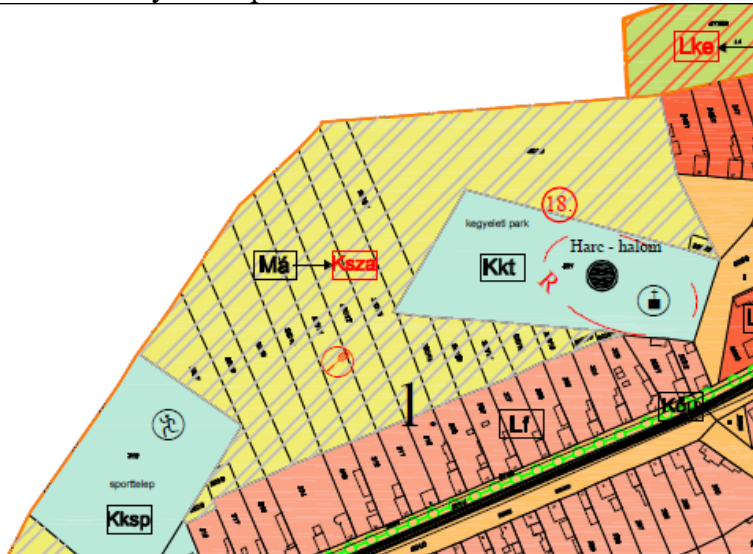
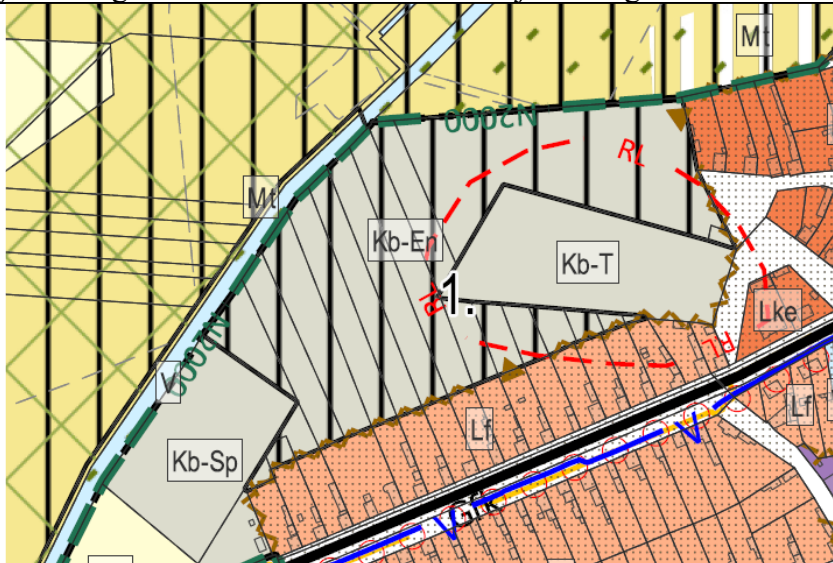
Infrastrukturális fejlesztések:

- Túraútvonal, kerékpárút kijelölése a település belterületének déli részén lévő övcsatorna partján
- Túraútvonal, kerékpárút kijelölése a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság felügyeletével, a Sáros éri csatorna partján a harmadik hídig. A tervezett turisztikai kerékpárút korlátozott használata tervezetett, vezetett túrák útvonala.

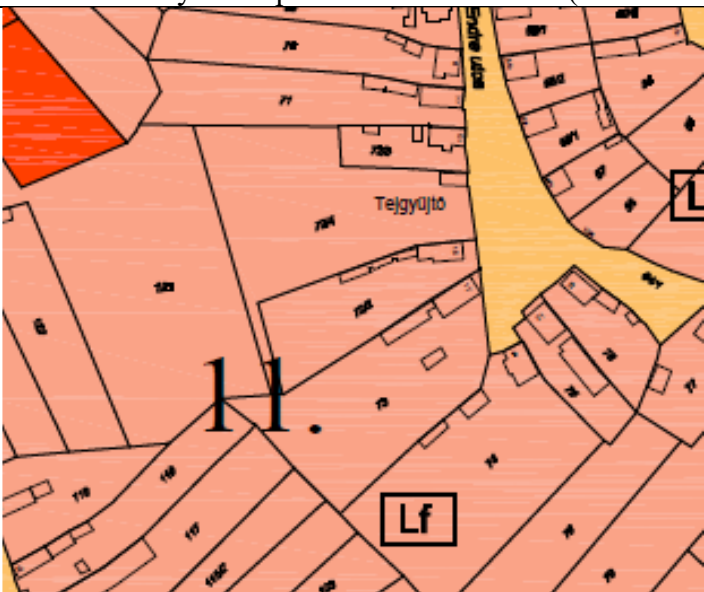
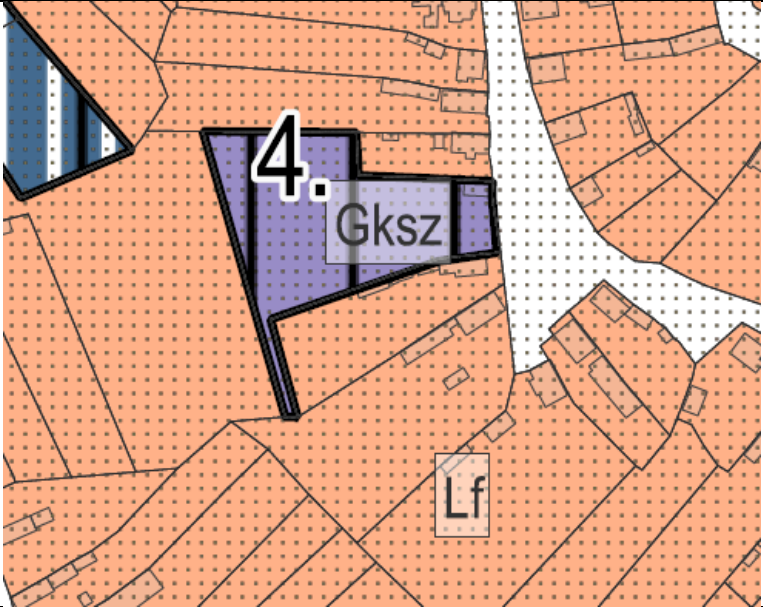

Beépítésre szánt területből – beépítésre nem szánt terület

Jel	Terület	Területhasználat a hatályos településszerkezeti terven
1		
		Területhasználat a fejlesztési tervlapon (különleges, beépítésre nem szánt megújuló energiaforrások hasznosításának céljára szolgáló terület)
A hatályos településszerkezeti terven a belterületi be nem épített mezőgazdasági terület fejlesztési célként különleges, beépítésre szánt szabadidős területbe került átsorolásra. A cél nem valósult meg és az energiaracionalizálás és megújuló energiahasznosítás érdekében az önkormányzat a területen különleges, beépítésre nem szánt megújuló energiahasznosítási terület kijelölését határozta meg. A kijelölés helyét indokolta, hogy a település külterületének nagy része védett területe, melyen ilyen jellegű területfelhasználás nem lehetséges. Területfelhasználási változás: Ksza→Kb-En		

Beépítésre szánt területből – beépítésre szánt terület

Jel	Terület	Területhasználat a hatályos településszerkezeti terven (falusias lakóterület)
2		
		Területhasználat a fejlesztési tervlapon (kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület)
Az önkormányzati tulajdonú volt tejgyűjtő területe a hatályos településszerkezeti terven falusias lakóterületbe sorolt. Az önkormányzat saját beruházként a területen süteményüzem megvalósítását tervezi, mely üzemben a megtermelt gyümölcsfeldolgozás is megvalósul. A tervezett tevékenységhez, annak esetleges pályázati megvalósításához legmegfelelőbb területhasználat a kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület. Területfelhasználási változás: Lf→Gksz		

Területfelhasználási változás nélküli fejlesztési szándék:

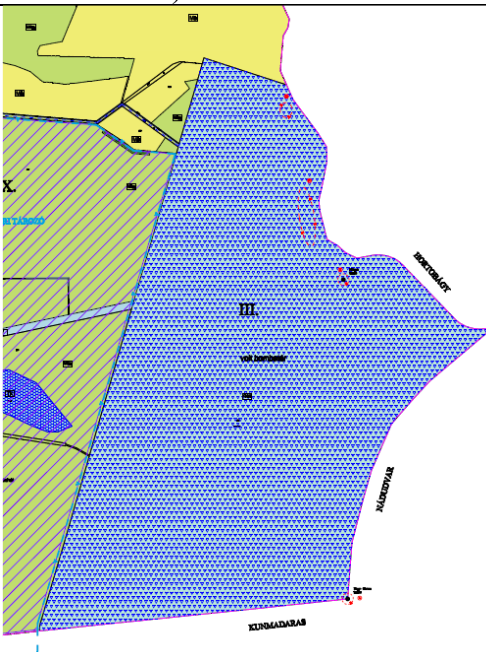
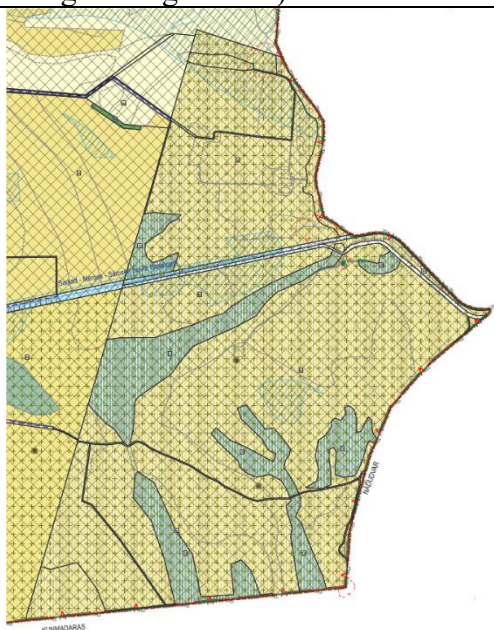
A belterületen lévő egykori Horváth – húszem revitalizációja és környezetét nem terhelő gazdasági célú újrahasznosítása.

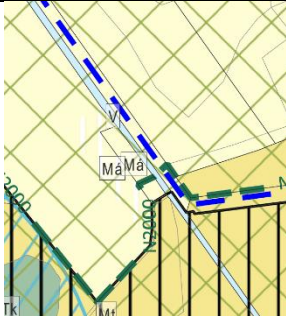
Infrastrukturális fejlesztés:

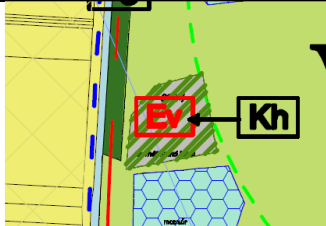
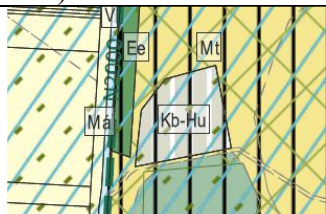
szennyvízhálózat kiépítés a teljes belterületen

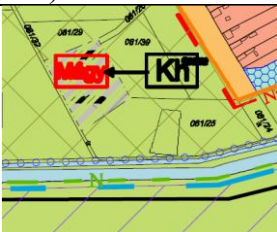
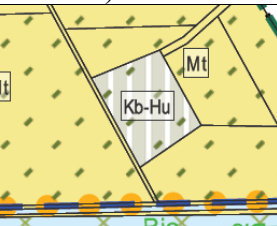

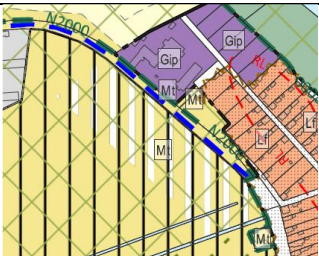
Jel	Terület	Területhasználat a hatályos településszerkezeti terven (különleges, beépítésre nem szánt bombatér)
1		
		Területhasználat a fejlesztési tervlapon (természetközeli terület, tájgazdálkodási mezőgazdasági terület)
A hatályos településszerkezeti terven a volt bombatér területe, melyet lőszermentesítettek. A terület a Hortobágyi Nemzeti park kezelésében lévő világörökségi helyszín, Hortobágy, füves puszta területe. A terület egy része gyepes terület, míg egy része mocsaras, nádas terület. Tájgazdálkodási mezőgazdasági terület és természetközeli terület a legmegfelelőbb területhasználat a világörökség részét képező területnek. Területe: 7 194 627 m² (719,46 ha) Érintett hrsz: tervlapon Területfelhasználási változás: Kkbt→Mt, Kkbt→Tk		

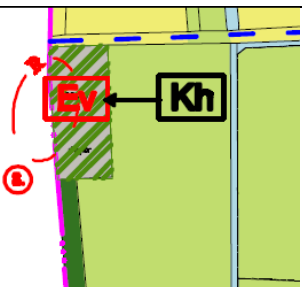
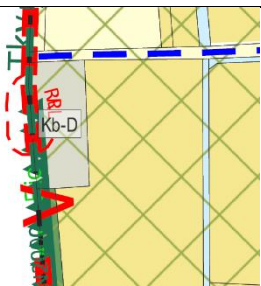
Jel	Terület	Területhasználat a hatályos településszerkezeti terven (különleges szennyvíztisztító terület)
2		
		Területhasználat a fejlesztési tervlapon (általános mezőgazdasági terület)
A hatályos településszerkezeti terven kijelölésre került szennyvíztisztító (gyökérszívós technológiájú) nem valósult meg, a terület a jelenlegi használatnak és művelési ágának megfelelően visszaminősül általános mezőgazdasági területbe. Területe: 6 375,86m² (0,64 ha) Érintett hrsz: 092/15 hrsz egy része Területfelhasználási változás: Kszv→Má		

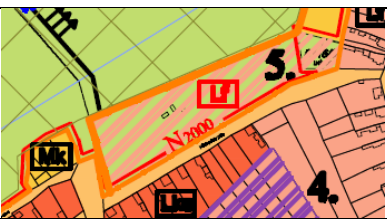
Jel	Terület	Területhasználat a hatályos településszerkezeti terven (védelmi erdőterület)
3		
		Területhasználat a fejlesztési tervlapon (különleges, beépítésre nem szánt lezárt hulladéklerakó terület)
A hatályos településszerkezeti terven kijelölésre került az egykori lezárt hulladéklerakó telep területén védelmi erdőterület. A rekultivációs előírások miatt erdő nem telepíthető, így a terület visszaminősítésre kerül különleges, beépítésre nem szánt lezárt hulladéklerakó területbe. Területe: 8 052,57m² (0,81 ha) Érintett hrsz: 092/4 Területfelhasználási változás: Ev→Kb-Hu		

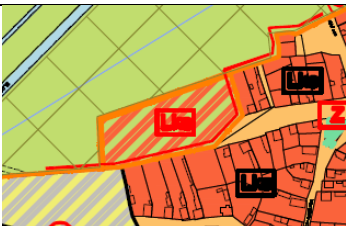
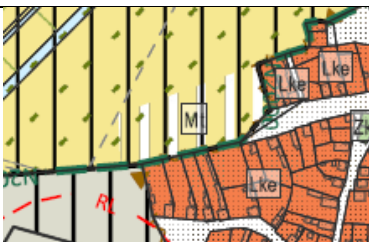
Jel	Terület	Területhasználat a hatályos településszerkezeti terven (általános, mezőgazdasági (gyep) terület)
4		
		Területhasználat a fejlesztési tervlapon (különleges, beépítésre nem szánt lezárt hulladéklerakó terület)
A hatályos településszerkezeti terven kijelölésre került az egykori lezárt hulladéklerakó telep területén általános mezőgazdasági (gyep) terület. A rekultivációs előírások miatt a terület visszaminősítésre kerül különleges, beépítésre nem szánt lezárt hulladéklerakó területbe. Területe: 8 052,57m² (0,80 ha) Érinett hrsz: 081/27 Területfelhasználási változás: Mágy→Kb-Hu		

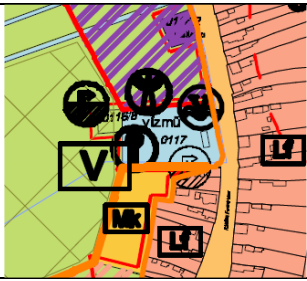
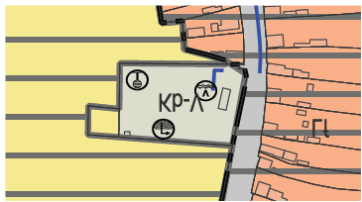
Jel	Terület	Területhasználat a hatályos településszerkezeti terven (ipari, gazdasági terület)
5		
		Területhasználat a fejlesztési tervlapon (tárgazdálkodási mezőgazdasági terület terület)
A hatályos településszerkezeti terven kijelölésre került ipari, gazdasági terület nem valósult meg, így a terület a jelenlegi használatnak és művelési ágnak megfelelően visszaminősül tárgazdálkodási mezőgazdasági területbe. Területe: 32 897, 48m² (3,29 ha) Érinett hrsz: 0119/2 egy része Területfelhasználási változás: Gip→Mt		

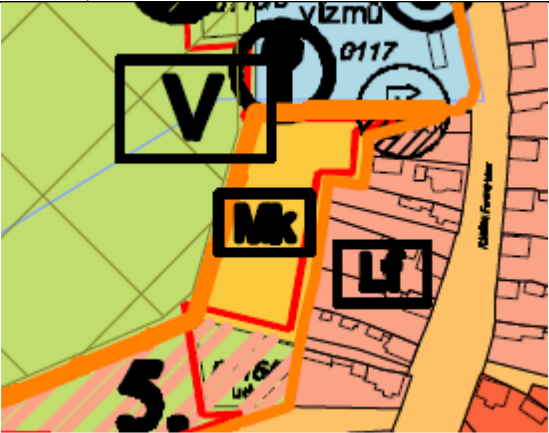
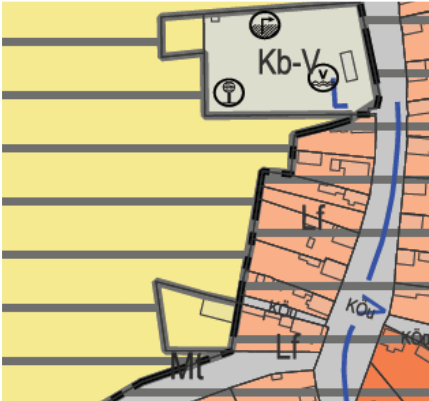
Jel	Terület	Területhasználat a hatályos településszerkezeti terven (védelmi erdőterület)
6		
		Területhasználat a fejlesztési tervlapon (különleges, beépítésre nem szánt, lezárt dögtér terület)
A hatályos településszerkezeti terven kijelölésre került az egykori dögtér területén védelmi erdőterület. A rekultivációs előírások miatt a terület visszaminősítésre kerül különleges, beépítésre nem szánt lezárt dögtér területbe. Területe: 8 225,95m² (0,82 ha) Érintett hrsz: 0108/7 Területfelhasználási változás: Ev→Kb-D		

Jel	Terület	Területhasználat a hatályos településszerkezeti terven (falusias lakóterület)
7		
		Területhasználat a fejlesztési tervlapon (tájkasdálkodási mezőgazdasági terület terület)
A hatályos településszerkezeti terven kijelölésre került falusias lakóterület nem valósult meg, így a terület a jelenlegi használatnak és művelési ágnak megfelelően visszaminősül tájkasdálkodási mezőgazdasági területbe. Területe: 16 656, 29m² (1,66 ha) Érintett hrsz: 0116/7 egy része Területfelhasználási változás: Lf→Mt		

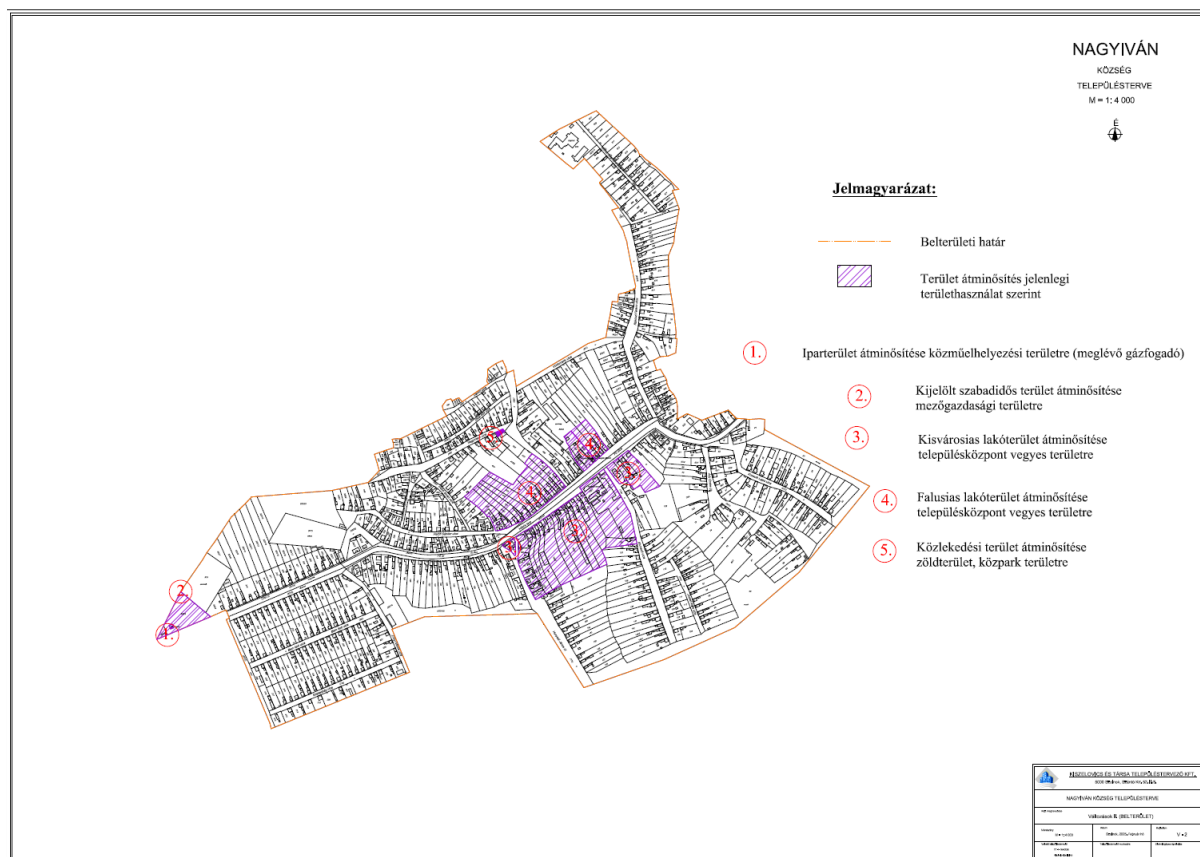
Jel	Terület	Területhasználat a hatályos településszerkezeti terven (kertvárosias lakóterület)
8		
		Területhasználat a fejlesztési tervlapon (tárgazdálkodási mezőgazdasági terület terület)
A hatályos településszerkezeti terven kijelölésre került kertvárosias lakóterület nem valósult meg, így a terület a jelenlegi használatnak és művelési ágnak megfelelően visszaminősül tárgazdálkodási mezőgazdasági területbe. Területe: 10 246,2m² (1,02 ha) Érintett hrsz: 0116/3 hrsz. egy része Területfelhasználási változás: Lke→Mt		

Jel	Terület	Területhasználat a hatályos településszerkezeti terven vízgazdálkodási terület (vízmű)
9		
		Területhasználat a fejlesztési tervlapon (különleges, beépítésre nem szánt, vízmű terület)
A hatályos településszerkezeti terven vízgazdálkodási területbe sorolt vízmű telep átminősül jogszabályváltozás miatt különleges, beépítésre nem szánt vízmű területbe Területe: 5 691m² (0,57 ha) Érintett hrsz: 0117 Területfelhasználási változás: V→Kb-V		

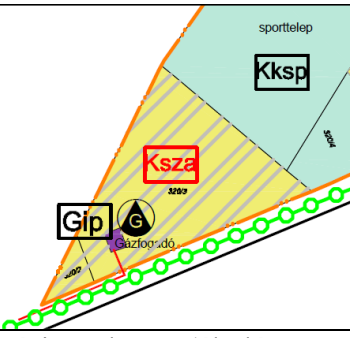
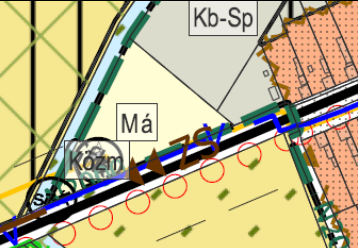
Jel	Terület	Területhasználat a hatályos településszerkezeti terven (kertes mezőgazdasági terület)
10		
		Területhasználat a fejlesztési tervlapon (tájkasdálkodási mezőgazdasági terület terület)
A hatályos településszerkezeti terven kijelölésre került kertes mezőgazdasági terület a jelenlegi használatnak és művelési ágnak megfelelően visszaminősül tájkasdálkodási mezőgazdasági területbe. Területe: 5 122 m² 0,51 ha) Érintett hrsz: 0116/7 hrsz. egy része Területfelhasználási változás: Mk→Mt		

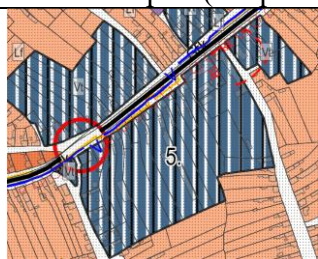
Térképi ábrázolás nélkül minden Ká állattartó területbe sorolt terület átminősül K-Mű területbe. A mezőgazdasági major területeken a területhasználat, és a tevékenység sem változott, a fő területfelhasználási kategória is változatlan, csak név változik.

NAGYIVÁN - KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

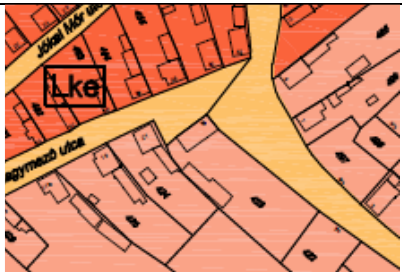
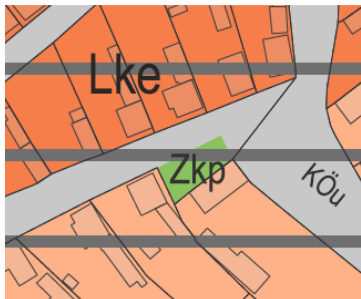

Jel	Terület	Területhasználat a hatályos településszerkezeti terven (ipari gazdasági terület)
1		
		Területhasználat a fejlesztési tervlapon (közmű terület)
A hatályos településszerkezeti terven ipari gazdasági területbe sorolt gázfogadó a használatnak megfelelő közműterületbe sorolása. Területe: 103 m² (0,01 ha) Érintett hrsz: 320/3 egy része Területfelhasználási változás: Gip- Közm		

Jel	Terület	Területhasználat a hatályos településszerkezeti terven (különleges szabadidős terület)
2		
		Területhasználat a fejlesztési tervlapon (általános mezőgazdasági terület)
A hatályos településszerkezeti terven különleges szabadidős területbe sorolt területen a fejlesztés nem valósult meg, így a terület a jelenlegi használatnak és művelési ágnak megfelelően visszaminősül általános mezőgazdasági területbe Területe: 7983,48 m² (0,80 ha) Érintett hrsz: 320/3 egy része, 320/2 Területfelhasználási változás: Ksza- Má		

Jel	Terület	Területhasználat a hatályos településszerkezeti terven (kisvárosias lakóterület)
3		
		Területhasználat a fejlesztési tervlapon (településközpont vegyes terület)
A hatályos településszerkezeti terven kisvárosias lakóterületbe sorolt intézmény és lakóépületekkel vegyes beépítésű terület településközpont vegyes területbe sorolása. Területe: 74795 m² (7,48 ha) Érintett hrsz: tervlapon jelölt Területfelhasználási változás: Lk- Vt		

Jel	Terület	Területhasználat a hatályos településszerkezeti terven (falusias lakóterület)
4		
		Területhasználat a fejlesztési tervlapon (településközpont vegyes terület)
A hatályos településszerkezeti terven falusias lakóterületbe sorolt intézmény és lakóépületekkel vegyes beépítésű terület településközpont vegyes területbe sorolása. Területe: 39 443,95 m² (3,94 ha) Érintett hrsz: tervlapon jelölt Területfelhasználási változás: Lf- Vt		

Jel	Terület	Területhasználat a hatályos településszerkezeti terven (közúti közlekedési terület)
5		
		Területhasználat a fejlesztési tervlapon (zöldterület, közpark)
A hatályos településszerkezeti terven közúti közlekedési területbe sorolt közpark (játszótér) területfelhasználásnak megfelelő zöldterület, közpark területbe sorolása. Területe: 291 m² (0,03 ha) Érintett hrsz: 432 egy része (Nagymező utca) Területfelhasználási változás: Köu- Zkp		

3. A valószínűsíthetően jelentősen érintett területek környezeti jelenlegi állapotának bemutatása, kiemelten a környezeti szempontból különösen fontos területeket érintően, azok lényeges szempontjai és valószínűsíthető fejlődése, illetve a terv megvalósulásának elmaradása esetén annak valószínűsíthető fejlődése.

Nagyiván jelenlegi természeti állapotának bemutatása az *1. kötet Megalapozó vizsgálatok 1.pont A táji és természeti adottságok, és örökség, jellemző tájkarakter, zöldinfrastruktúra hálózat* című fejezetében részletesen kifejtésre került, mely az alábbiakban összefoglaló jelleggel található.

Táji és természeti adottságok

Nagyiván igazgatási területe a Hortobágy nevű kistáj nyugati részén helyezkedik el, mérsékelt meleg, száraz éghajlattal jellemezhető. Gyér lefolyású, erősen vízhiányos terület. Természetes vízfolyások mentén létesített mesterséges vízfolyás a Sarkad–Mérgecs–Sáros-éri főcsatorna szeli át az külterületet.

Nagyiván igazgatási területe az Alföld flórávidéke (*Eupannonicum*) Tiszántúli flórajárásba (Crisicum) tartozó kistáj. Potenciális erdőtársulásai közül a pusztai tölgyesek (*Festuco rupicola-Quercetum*), valamint a sziki tölgyesek (*Festuco-pseudovinae-Quercetum*) csak kisebb foltokban meghatározóak. Jelentősebbek a nyílt társulások az ecsetpázsitos sziki rétek, az ecsetkákás sziki rétek, a sziki puszták. Jellegzetes lágyszárúak a mézspázsit, az egérfarkfű, a seprőparéj, a réti őszirózsa stb. Nagyiván természetes környezetének állatvilága változatos, mivel a puszták a madaraknak, emlősöknek fontos táplálkozó- és pihenő- és élőhelye. A rovarvilág is igen gazdag (sáska és szöcske fajok, futóbogarak, futrinka fajok, farkas pók, kőpók).

Táji és természeti örökség

Nagyiván igazgatási területén **Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósága**, a területileg illetékes természetvédelmi hatóság és táj-és természetvédelmi kezelő.

A település táji és természeti örökségét alapvetően a különböző fokozatú természetvédelmi oltalom alatt álló területek (nemzeti park területe, Natura2000, Ramsari területek, IBA területek, stb.), valamint a korábbi tájhasználatból köthető védett táji értékek (kunhalmok, gémeskutak) és a kialakult táji, tájképi karaktert határozzák meg.

Európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területek

A Natura 2000 hálózat az Európai Unió által létrehozott, összefüggő ökológiai hálózat, mely a közösségi jelentőségű természetes élőhelytípusok, a vadon élő állat-, és növényfajok védelmének keresztül biztosítja a biodiverzitás megőrzését, fenntartását és hozzájárul a fent említettek kedvező természetvédelmi helyzetének megtartásához, helyreállításához.

(Az európai közösségi jelentőségű, természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet). A 14/2010 (V.11.) KvVM Rendelet megerősítette a kijelölt védelem alatt álló Natura2000 területek pontos határait.

Nagyiván külterületén a **Különleges madárvédelmi területek Hortobágy (HUHN10002)** számon nyilvántartottak. A helyrajziszámos listát a megalapozó vizsgálat tartalmazza.

Kiemelt jelentőségű különleges természet-megőrzési területek Hortobágy (HUHN20002) számon nyilvántartottak. Nagyiván igazgatási területét érintő területek helyrajzi számos listáját a megalapozó vizsgálat tartalmazza.

A kijelölés alapjául szolgáló élőhelyek:

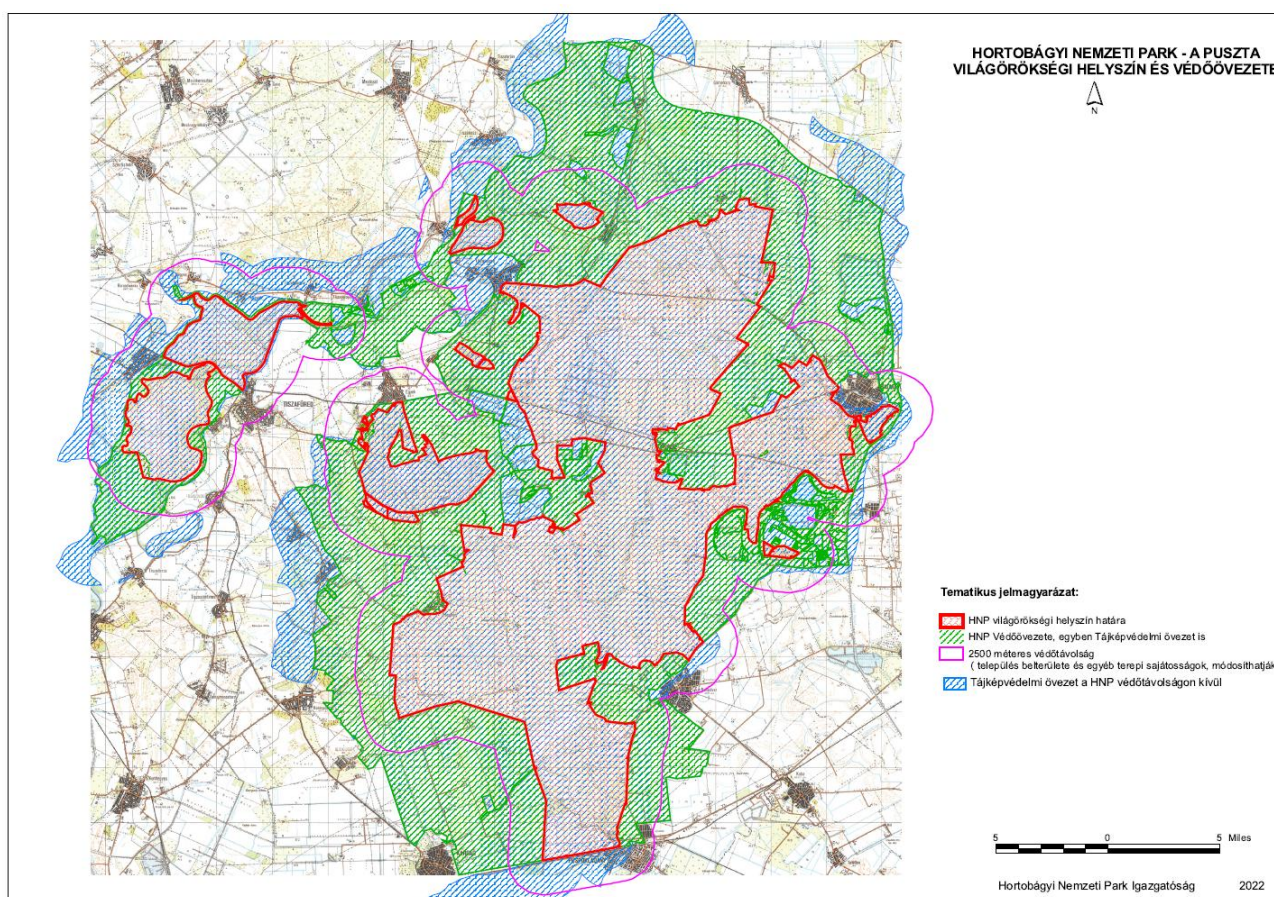
- 1530 Pannon szikes sztyeppék és mocsarak
- 6250 Síksági pannon löszgyepek

BirdLife International (IBA) nemzetközi természetvédelmi szervezet kritériumai alapján kijelölt fontos madárélőhelynek minősülő területek nagyrészt Nagyiván külterületén a HNP Igazgatóság területével egyezők, valamint a község nyugati határában lévő nagyobb erdőterületek tartoznak ide. Nagyiván madárvilága a megfigyelések szerint 234 madárfajt jelent (a természetvédelem alatt álló területeken fészkel nagykócsag, csíkos fejű nádi poszáta és kanalasgém-telep is található).

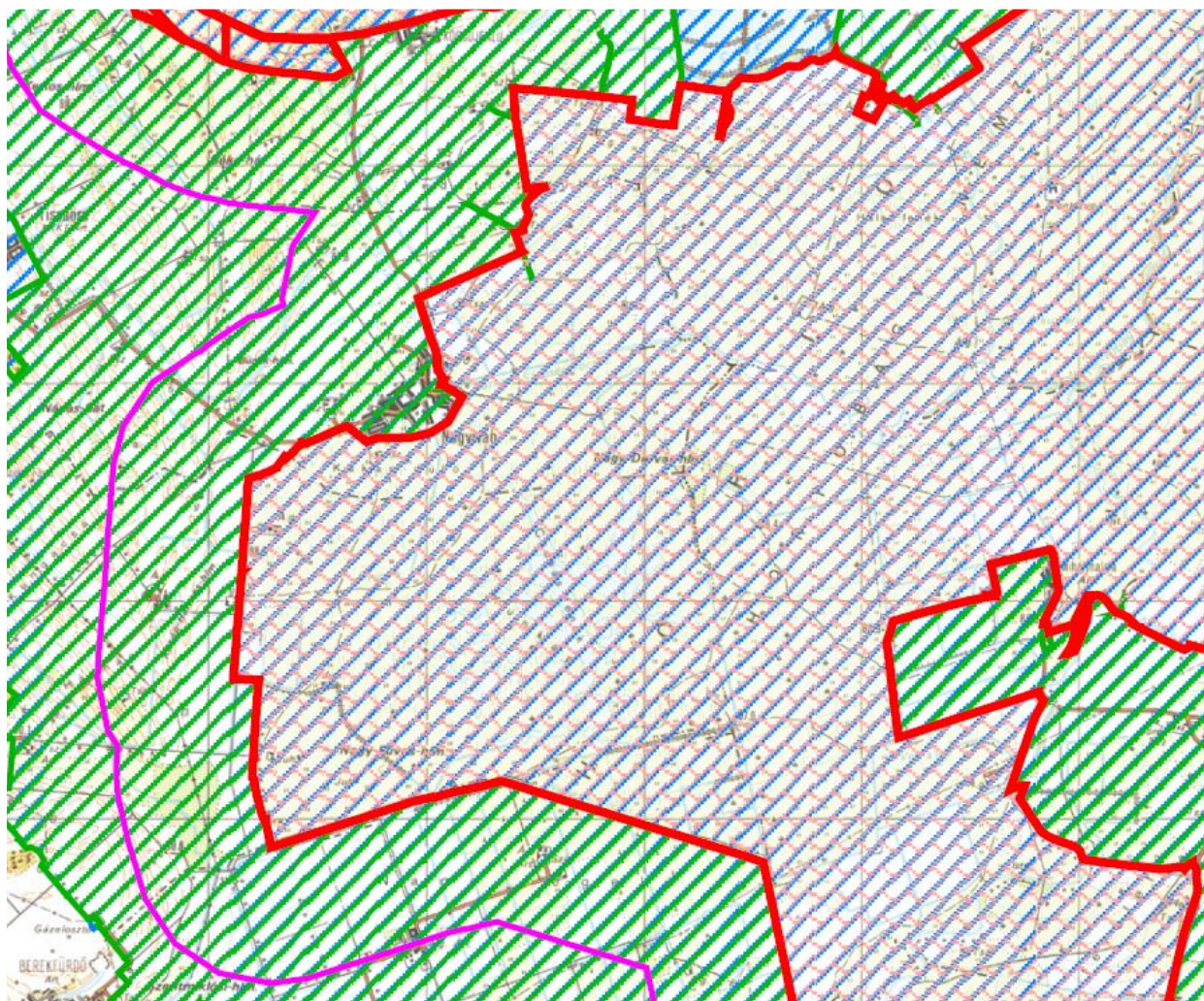
Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti terület

A településen külön jogszabállyal védett, országos jelentőségű természetvédelmi oltalom alatt álló terület a **Hortobágyi Nemzeti Park**.

Nagyiván kiemelkedően fontos természeti értéke a Hortobágyi Nemzeti Park, mint világörökségi helyszín területe.

HORTOBÁGYI NEMZETI PARK - A PUSZTA KIEMELKEDŐ EGYETEMES ÉRTÉKÉNEK ATTRIBÚTUMAI

Érték ka- tegória	Attribútum-csoportok	Attribútumok
A tájat megha- tá- rozó ter- mészeti értékek	Szikes talajok és változatos mikro-mor- fológiájuk	Sziki mikro-formák (padkák, szikfokok, szikes lapo- sok)
	Szik által befolyásolt száraz és vizes pusztai élőhelyek élővilága	Rövidfűvű szikes gyepek, zsombékosok, löszgyepek, mocsarak, mocsárrétek vegetációja
		Térben és időben dinamikusan változó élőhelyek mozaikossága
		Füves puszták madárvilága (pl. bíbic, mezei pa- csirta, vörös vércse)
	Folyóvizek menti vizes élőhelyek élővi- lága	Vizes élőhelyek madárvilága (pl. barna rétihéja, gu- lipán, piros lábú cankó)
		Ártéri ligeterdők, morotvák, lápok, nyílt vízfelületek társulásai
Tájkép, kiemelke- dő, egyedi látvány-mi- nőség	Természeti és művi tájalkotó elemek együttes és egységes megjelenése	Kevés számú, elszórtnan elhelyezkedő tájalkotó elem és az ebből adódó harmónia
		Hagyományos tájhasználatból összefüggő művi ele- mek (hodályok, gémeskutak, kunyhók) illeszkedése a tájba
		Mélységet adó látványelemek (szárnyékerdők, hal- mok, pásztoréptornyok)
	Tájkép sajátos téraránya	Töretlen látóhatár - horizont takaratlansága
		Fátlan, nyílt legelőtáj
	Természeti jelenségek, tűnemények	Déli báb, lemenő és felkelő nap, „felhőjáték”, csil- lagkupola, évszakok színváltozása
	Állatok csoportos megjelenése a tájban	Vonuló darvak, vadludak, seregélyek, fenyőrigó
		Legelő csordák, nyájak, ménese
Táj-haszná- lat	Hagyományos legeltetési állattartás	Extenzíven legeltethető, őshonos és honosult állat- fajták (szürkemarha, rackajuh, nõi szlõ)
		Legeltetés múltban gyökerezõ pásztorolói tartási módozatai (szabad, szabad láb alóli, áthajtó, túlle- geltetés)

Régészeti örökség	A nomadizáló életforma őskori, koratörténeti emlékei	Sajátos, halmos temetkezési formák: Ex lege védett halmok, kurgánok megjelenése a tájban
	Kiemelten védett régészeti lelőhelyek	Ex lege védett halomsíros római császárkori (szarmata) temetők, középkori települések és templomok (Máta, Poroshát, Angyalháza)
	Nyilvántartott régészeti lelőhelyek	A korabeli élet nyomait őrző őskori, római császárkori, népvándorlás kori és középkori régészeti lelőhelyek (Zám: újkőkori lh.; Kockakút-római császárkori kishalmos temető; Árkus: szkíta és avar temető)
	Azonosításra váró régészeti lelőhelyek	A korabeli élet nyomait őrző különböző korszakokban keltezhető régészeti lelőhelyek
Műemléki érték	Műemlékek	Csárdák, szekérállás: Nagyhortobágyi-csárda és szekérállás, Kishortobágyi, Kadarcsi, Meggyes- csárda
		Hidak: Nagyhortobágyi (Kilenclyukú) kőhid, Szent Ágota-híd
	Rommaradványok	Árpád és középkori templomok, monostor: Papegháza: templom maradványai, Ohat: monostor és templom maradványai
	Hagyományos pásztorépitmények	Ember számára készült pásztorhajlék: kontyos kunyhó, nyeregtetejű pásztorhajlék, cserény, vasaló
		Állatok számára készült építmények: gémeskút, hodály, szárnyék, karám, akol, szín
	Egyéb nem védett műemléki értékek	Gazdasági- és közösségi épületek: Halastó központ vendégház, magtár, malom
		Egyéb gazdasági és mérnöki építmény: Bánó-udvar: víztorony, Dékány-zsilip
Tárgyi és szellemi örökség	Pásztorok kultúra primér forrásai és tárgyi emlékei	Pásztorélet, pásztorok társadalom, betyárvilág, építéstechnológia, eszközkészítés, -használat, viselet, népzene, -szokások, gasztronómia
	Pásztorok kultúra szekunder forrásai	Irodalom, képzőművészet, filmművészet, műtárgyak, gyűjtemények

A tájat meghatározó természeti elemek

Szikes talajok és változatos mikromorfológiájuk

Sziki mikroformák (padkák, szikfokok, szikes laposok)

Hortobágy Európa legnagyobb összefüggő szikes talajú területe, a Kárpát – medence legváltozatosabb mikromorfológiai adottságú tájtypusa. Hortobágyot elsősorban nem makro- és meziformakincse, hanem szolonyec szikes talaji és ezekhez kapcsolódó mikroformakincs teszi különlegessé. A sziki talajtipusok változatossága a hozzájuk kapcsolódó kémiai unikalitások, mozaikossága emelhető ki leginkább, mely a puszta növényvilágában is tükröződik.

Padkásodás

Szikfokvizek

Szik által befolyásolt száraz és vizes pusztai élőhelyek élővilága

Rövidfűvű szikes gyepek, zsombékosok, löszgyepek, mocsarak, mocsárrétek vegetációja

A Hortobágy füves pusztái közül táji, tájkép és tájhasználati szempontból a rövidfűvű, legkiterjedtebb állományokat alkotó szikes gyepek a legjelentősebbek. Közülük a mézpázsitos szikfoki és vaksziki társulások speciális sötét fajaik révén kiemelkedő természeti jelentőséggel bírnak. A szolonyec szikesek zsombékosodása ritkaságnak számít, a kialakuló zsombékos formakincseket részben a zsombékgiliszták nagy aktivitása okozza. A víztől nem járt hátakon fajgazdag löszgyepek helyezkednek el. Legtöbbször a cickafarkas füves pusztával alkotnak változatos, felszíni formákban is gazdag mozaikrendszert.

Ürmös szikes

Sziksófű és sóballa

Térben és időben dinamikusan változó élőhelyek mozaikossága

A változatos sziki mikroforma világ vezetett az élőhelyek mozaikosságához, mely alapvetően meghatározza a hortobágyi táj arculatát. Az egymással sajátos mozaikszerkezetet alkotó száraz pusztai növényzet és a vizes – mocsaras élőhelyek elválaszthatatlan egységet alkotnak, területük az éghajlati jellemzők hatására folyamatosan változik. Csapadékosabb években a nedves rétek, mocsarak, míg szárazabb években a száraz pusztai gyepek felülete kiterjedtebb. Ez a dinamikus változás a legeltetésre is közvetlen kihatással van. Az ember és a természet harmonikus együttélése nyomán kialakult táji -, természetvédelmi szempontból értékes mozaikos élőhelyek védett és értékes társulásoknak, növény- és állatfajnak ad otthont. A puszta különlegessége, hogy viszonylag kevés számú növényfaj képes többféle, egymástól jelentősen eltérő társulást létrehozni, mely igen magas biodiverzitást eredményez. Természetvédelmi jelentőségén túl vizuális, esztétikai szempontból is kiemelkedően fontos az említett puszta – mocsár mozaikok érintkezése, kapcsolata.

Kanalasgémek

Kamilla

Füves puszták madárvilága (Pl: Bóbita, mezei pacsirta, vörös vércse)

Vizes élőhelyek madárvilága (Pl: barna rétihéja, gúlipán, piros lábú cankó)

A Hortobágy egyik meghatározó értéke madárvilága. Kijelenthető, hogy Magyarország legfontosabb madárélőhelye. Natura2000 Különleges Madárvédelmi Terület kijelölés alapjául 54 jelölő faj szolgált. A létrejött védettség feladata a területén előforduló jelölő fajok kedvező természetvédelmi helyzetének biztosítása, fenntartása.

A Hortobágy madárvilágának gazdagságát jelzi, hogy nemcsak vízimadarak, hanem a pusztai madárfajok is nagy számban fordulnak elő. A szikesek legismertebb madarai a bóbita és a mezei pacsirta, a ritkaságok közé pedig a széki lile és a székicsér tartozik. A száraz füves puszták madara a bóbita, mezei pacsirta, ugattyúk, a rétek féltett fajtái törpe vízicsibe, a zombékos rétek lakója a nagy goda, a piros lábú cankó, sárszalonna. A Hortobágyi löszhátak, a pusztát övező szántóföldek legnagyobb természetű madara a tócsók.

Hortobágy a vizes élőhelyek kiterjedt voltának és a változatos élőhely-mozaikoknak köszönhetően Európa legjelentősebb kontinentális madárgyülekező helyévé vált. Csapadékos években tavasszal rövid ideig tartó vízborítás miatt a száraz gyepek is vizes élőhelyként működnek, melynek során óriási madártömegek lepik el a pusztát. Ősszel a darvak világállományának több mint egyharmada időzik itt és a kipusztulás szélére sodródott kis liliknek is fontos vonulási állomása a Hortobágy.

Tájkép, kiemelkedő, egyedi látványminőség

Természeti és művi tájalkotó elemek együttes és egységes megjelenése

Kevés számú, elszórtan elhelyezkedő tájalkotó elemek és az ebből adódó harmónia

Hagyományos tájhasználattal összefüggő művi elemek (hodályok, gémeskutak, kunyhók) illeszkedése a tájba

Mélységet adó látványelemek (kerekerdők, szárnyékerdők, halmok, pásztorépítmények)

A pusztta meghatározója, és egyben jellemzője a tájalkotó elemek elenyésző száma, a táj diverzitásának alacsony volta. Ez a jellegzetesség, máshol hátrány, negatívum, azonban Hortobágy esetében éppen a látszólag ingerszegény környezet jelenti a különlegességet. A táj a benne elszórtan megjelenő, kevés számú természeti és művi tájalkotó elemmel olyan nyugalmat áraszt, mely mai világunkban ritka és különösen értékes adottság. Az első látásra unalmasnak tűnő pusztában szemlélődve olyan értékek fedezhetők fel, melyek egymástól távoli, elszórt elhelyezkedésük miatt hangsúlyosan jelennek meg, mélységet adva a végtelen kiterjedésnek. A tájalkotó elemek többnyire a hagyományos legeltetési tájhasználat szolgálatában állnak (pl. gémeskutak, hodályok, kunyhók, szárnyékerdők), ennek köszönhető harmonikus illeszkedésük, tájba simuló megjelenésük. A természeti és művi tájalkotó elemek együttesen képezik szerves részét a tájnak, harmonikus megjelenésük kiemelkedő értéket képvisel.

Kevés számú, elszórtan elhelyezkedő tájalkotó elem

Gémeskutak

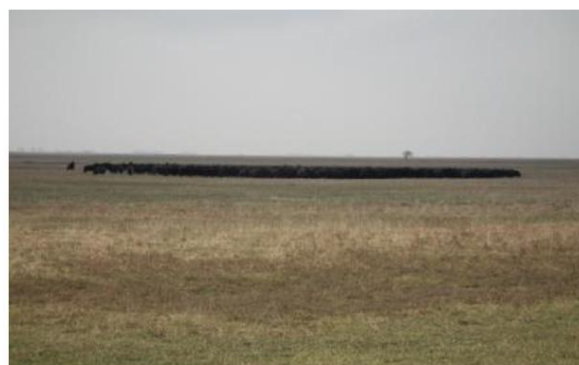
Seggenülő hodály (Cserepes pusztta)

Szárnyékerdő

Tájkép sajátos téraránya*Töretlen látóhatár - horizont takaratlansága**Fátlan, nyílt legelőtáj*

A Hortobágy meghatározó és egyben legfontosabb tájképi jellemzője a sajátos térarány, mely a horizont takaratlanságából fakad. Napjainkban kiemelkedő értéket képvisel a zsúfolt beépítések ellenpontjaként megjelenő pusztai táj nyíltsága és áttekinthetősége, melynek fennmaradása geomorfológiai és természeti adottságainak, valamint ahhoz illeszkedő hagyományos tájhasználatának köszönhető. A fennmaradt nyílt, fátlan legelőtájnak köszönhetően a végeérhetetlen legelők találkozása az égbolt kupolájával, egyedi látványminőség hordozója. Ez a töretlen látóhatár szinte egyedülálló jelenség, unikális érték hazánkban.

*Töretlen látóhatár**Fátlan, nyílt legelőtáj*Természeti jelenségek, tűnemények*Déliab, lemenő és felkelő nap, „felhőjáték”, csillagkupola, évszakok színváltozása*

A pusztai tájhoz hozzá tartozik a délibáb fénytűneménye, az augusztusi éjszaka csillagkupolája, a lenyugvó nap földet érő vörös korongja, hozzátartoznak a pusztai viharok, az évszakok színváltozása. A Hortobágy nevével összefonódó délibáb különleges fénytűnemény, mely furcsa alakzatokat varázsol a látóhatár peremére. Az évszakok színváltozásával, a pusztai tavaszi zöld színe május közepére vörösre vált, nyár derekára aranyárga színekben játszik. Magasról szemlélve a Hortobágyot, mint valami óriási színes szőnyeg terül el alattunk. Középen észak-déli irányban ezüstösen csillan meg a Hortobágy folyó, e három színfolt egymásba fonódása a Hortobágy három arcát tárja fel. Ezek azok a varázslatok, amelyeknek megéléséhez a nyílt pusztai táj biztosítja az elemi erejű háttér.

*Felhőjáték**Déliab*

Állatok csoportos megjelenése a tájban

Vonuló darvak, gémtlepek

Legelő csordák, nyájak, ménesek

A hagyományos legeltetési állattartás, a legelő állatállomány (csordák, nyájak, ménesek) tájban való megjelenése a Hortobágy tájképének jellemző része. Ezt a hatást fokozza a területen fellelhető értékes állatvilág látványa, mint a daruvonulás, gémtlepek, stb.

A madárvonulás a pusztai tavaszi, őszi életének tájképet is meghatározó hangulati eleme, egyben kiemelkedő természeti értéke is. A madárvonulás leglátványosabb eseménye a darvak és vadludak vonulása, a hajnali vagy alkonyati húzás, amikor madarak tízezrei mozognak egyszerre. A Tisza tó és a halastavak nagytömegű vízimadarat vonzzanak gyülekező és csoportos fészkelőhelyként, mely többek között gémtlepek látványában nyilvánul meg.

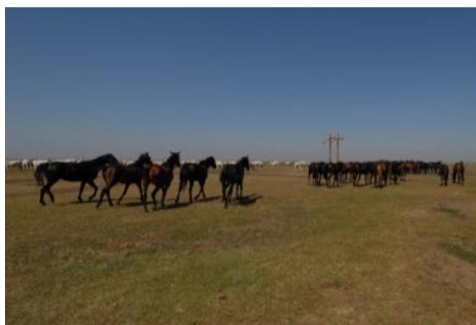
Szintén meghatározó a csordák, nyájak, ménesek jelenléte a nyílt legelőtájon. A pusztai őshonos állatállomány vonulásának, delelésének, legelésének látványa a Hortobágyi tájkép nélkülözhetetlen és szerves része.

Vonuló darvak

Fenyőrigó

Legelő ménes

Legelő szürkemarha gulya

Tájhasználat

Hagyományos legeltetési állattartás

Extenzíven legeltethető, őshonos és honosult állatfajták (szürkemarha, rackajuh, nóniuszló)

Legeltetés múltban gyökerező pásztoroló tartási módok (szabad, szabad láb alóli, áthajtó, túllegeltetés)

Hortobágy hagyományos tájhasználatának jelentősége sajátos kettősségében rejlik. Alapvetően kiemelkedő szerepe a természeti, táji, tájképi értékek fenntartásában, ugyanakkor egyben

védendő, megőrzendő hagyományos tájhasználati forma, mely hozzájárul az őshonos állatfajták fennmaradásához. Tájhasználatának állandósága a legeltetési állattartással fenntartott gyepterületek meghatározó arányában mutatkozik meg, az egyéb területhasználati formák mindig is alárendelt szerepet játszottak a történelem folyamán.

A térben és időben is dinamizmus jellemezte hagyományos legeltetési tájhasználatot alapvetően befolyásolja az állatállomány összetétele és nagysága, a szik által meghatározott száraz és vizes pusztai élőhelyek sajátos, folyamatosan változó mozaikszerkezete. A legeltetés múltban gyökerező módoszatai, gyakorlatai, mely az egyes állatfajok és a szikes gyepek speciális kapcsolatán alapszik, különleges, fenntartandó értéket képvisel. A tájban megjelenő magyar szürke marhának kiemelkedő szerepe van pusztai gyepek élőhelyek fennmaradásában.

Pásztoroló tartási forma sajátos jellemzője az állandóan mozgó nyájak, gulyák, ménesek tavasztól ősziig tartó jelenléte a pusztán. Ez az évszázados tartási forma, a vele szorosan összefonódó pásztorkultúrával egyedi, sajátos értékét képviseli a Hortobágnak.

Szürkemarkarha

Racka juh

Nóniusz ménes

Szabad láb alóli legeltetés

Forrás: Hortobágyi nemzeti Park Igazgatóság adatszolgáltatása

A településterv készítése során kiemelt figyelmet kapott a Hortobágyi Nemzeti Park területe, a fejlesztése terv kidolgozása előtt a természetvédelmi kezelővel külön egyeztetés történt a fejlesztési lehetőségek meghatározásánál.

A helyi építési szabályzat az övezeti előírásokban külön kezeli a védett területeket, melyekre vonatkozóan szigorító előírásokat tartalmaz.

A terv megvalósulásának elmaradása esetén a fejlesztéssel érintett kerékpáros és túra útvonal nem kerül kijelölésre, valamint a nemzeti park területén lévő mezőgazdasági területek speciális szabályozása is elmarad.

Ökológiai hálózat

A település határában mozaikosan elhelyezkedő természetes és telepített növényzettel fedett területeket, élőhelyeket (nedves réteket, szikéseket, füves legelőket, árokpartokat, erdőket, erdőfoltokat) összekötő, dinamikus rendszer az *Országos Ökológiai Hálózat*. Nagyiván igazgatási területének nagyobb része **magterületként** a fennmaradó határrészek **pufferterületként** nyilvántartottak (a község lakóterülete és az örsi határ felőli nyugati külterület-részek)

Tájképvédelem

Tájképi szempontból értékesek nagyterületű legelők, rétek, a vízfolyások mentén lévő növényzet, az erdők, erdősávok, tájfasítások, a szántóművelés síkjából kiemelkedő kunhalmok, tanyák, a hozzájuk tartozó tanyafásítások, hagyományos gazdasági épületek, vízállásos, mocsaras, természetközeli területek. Magyarországon a megmaradt gyepterületek akár a szántóföldi kultúrákhoz, akár az összterülethez viszonyítjuk alacsony arányúak, ezért természetvédelmi, tájvédelmi szempontból igen értékesek.

Táji és természeti örökséghez köthető tájhasználat

A község földrajzi elhelyezkedése, a táji környezet meghatározza a Nagyiván rekreációs tájhasználatát is. Elsősorban a természetes és természetközeli területek élővilágát megfigyelő, értékelő természetjáró turisták érdeklődését tudja felkelteni.

Turisztikai lehetőséget jelent a fényszennyezés nélküli csillagséta a pusztán (Hortobágy), őszi tavaszi madárvonulások, daruvonulás megfigyelése, vadles.

Jellemző tájkarakter

Nagyiván környezetének Hortobágy felőli domborzata egyhangú, ármentes, „asztallap simaságú”. A szikésedésre hajlamos szolonyec talajú területeket legelőként, kaszálóként, vagy gyenge szántóként hasznosítják. A belterületet keletről és délről meghatározó látványt nyújtó, jelentős nagyságú pusztai öleli körbe.

A Tiszafüreddel és Tiszaörssel határos területeken hullámozó felszínű buckavonulatok és kunhalmok emelkednek (Harc-halom, Bűrök halom). A kis kiterjedésű, kedvező termékenységű mészlepedékes csernozjom talajokon foltokban értékes sztyeppnövényzet látható. Mezőgazdálkodáshoz kötődő mesterséges társulások szántóföldek, ültetvények, telepített erdősávok jellemzőek. A mélyebb fekvésű területeken vízállásos, nádas területek teszik még mozaikosabbá a külterületet. (Sarkad-Sároséri csatorna mente)

A laza beépítésű községközpontban a templom tornya magasodik. A lakott területek szomszédságában az idevezető utak mentén kisebb-nagyobb tanyák, valamint nagyobb területű, mezőgazdasági hasznosítású majorok találhatók, melyekben állattartás, terménytárolás és mezőgazdasághoz kapcsolódó ipari-gazdasági tevékenység is fellelhető (pl.: nádfeldolgozás).

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóságának kezelésében lévő már védett területek természetközeli mezőgazdasági tájhasználat (gyepgazdálkodás, gyógynövénygyűjtés, nádasok gondozása, hasznosítása, hagyományos legeltető állattartás), illetve a fokozottan védett területek (Kun-kápolnási mocsarak időszakosan vízborított területei, a Ramsari területek, magterületek) „kezeletlensége” határozza meg a település táji környezetét.

Nagyiván jellemző táji karaktere a „tengersík”, fátlan pusztai, melyet külterjes, legeltető állattartás, a „guggonülő” hodályok, az ún. állások, pásztorszállások, delelő és itatóhelyek, gémeskutak, a mikro-reliefekhez kötődő, zsombékos és sziki növényzet alkotják.

Zöldinfrastruktúra-hálózat

A zöldinfrastruktúra-hálózat különböző ökoszisztéma-szolgáltatást nyújtó tájelemek hálózatából felépülő dinamikus rendszer. A tájelemek jellemzően valamelyik gazdasági

tevékenység által érintettek (mezőgazdálkodás és erdőgazdálkodás, vízgazdálkodás, település-városgazdálkodás). A zöldinfrastruktúra-elemek dinamikája a gazdálkodási tevékenységből következő változások feltárását, követését jelenti, az érintett gazdasági-, intézményi és jogszabályi környezetben. A zöldinfrastruktúra-hálózat külterületi elemei: a vízfelületek, parti sávok növényzete, az erdőterületek és mezőgazdasági területek természetes ökoszisztémái és mesterséges növénytársulásai és a települést körbevevő természetes, természetközeli állapotú, különböző mértékben és minőségben lévő növényzettel fedett területek. A zöldinfrastruktúra-hálózat belterületi elemei a település zöldfelületi elemeit, növényzettel borított területeit, az utcák növényzetét foglalja magába.

4. A településterv várható környezeti hatásainak, következményeinek feltárása:

- a) A településterv egészének általános értékelése, a tervi elemek, intézkedések összevetése a releváns környezet- és természetvédelmi célokkal (nemzetközi, közösségi, országos és helyi), illetve annak bemutatása, hogy a településterv kidolgozása során miképpen vették figyelembe ezeket, illetve bármely egyéb környezeti szempontot**

A településterv készítése során a település civil szervezetei, alapítványai, közösségi szervezeti az államigazgatási szervek, a közműszolgáltatók és a lakosság bevonásra került a rendezési terv készítése során.

A vonatkozó magasabb szintű jogszabály biztosítja terv széleskörű véleményeztetését mind a szakhatóságokkal, mind a lakossággal, illetve a szomszédos települések önkormányzataival is.

A lakossági észrevételezés során a településterv készítésével kapcsolatos olyan vélemény, mely környezetalakítási szempontból figyelembe vehető lenne ezen munkafázisig nem érkezett. A településfejlesztéssel kapcsolatos lakossági kívánalmak már a fejlesztési tervbe beépítésre kerültek.

A településterv készítése során külön egyeztetésre került sor a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósággal a világörökségi helyszín érintettsége miatt a fejlesztések összehangolása érdekében.

Az egyeztetése az alábbi fejlesztési célok lettek nevesítve, melyek beépültek a fejlesztési tervbe:

- a Hortobágy világörökségi helyszín megközelítésére a Sáros ér partján kerékpáros és gyalogos túraútvonal kijelölése, mely vezetett túraútvonalként funkcionálna
- Az övcsatorna mentén kerékpáros és gyalogos túraútvonal kijelölése
- a belterülettől északra hosszútávon javasolt a Life programban részvétel, mely a csatorna áthelyezésével a terület természetközeli állapotának fenntartását célozza meg.

Kérdőíves megkeresés alapján a meglévő gazdasági vállalkozások fejlesztési céljai feltérképezésre kerültek. A fejlesztések telephelyen belüli elsősorban korszerűsítési, felújítási célokat szolgálnak.

A településrendezési terv készítése céljának, a fejlesztés irányainak bemutatását a fejlesztési terv fejlesztési elemei tartalmazzák, melyek az alábbiak:

A fejlesztési terv célja a települést érintő konkrét fejlesztési célok megfogalmazása, mely révén a település történelmi, földrajzi, kulturális, gazdasági adottságai hasznosítva lennének.

A településfejlesztésnél figyelembe kell venni, és szem előtt kell tartani a természetvédelmi célkitűzéseket, a világörökségi helyszín értékőrző megtartását, a fenntartható fejlődést, a meglévő adottságokra és lehetőségekre alapozó reális fejlesztéseket, a települési közösség érdekeit, a hosszú távú elképzeléseket, a települési természeti és épített értékek megtartását, megőrzését és hagyományörző hasznosítását, továbbá a társadalmi, gazdasági ökológiai hatásokat.

A fenntartható fejlődés a társadalmi haladás – méltányos életkörülmények, szociális jólét-elérése, megtartása érdekében a gazdasági fejlődés biztosítását és a környezeti feltételek megőrzését jelenti. A természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás azt jelenti, hogy a természeti környezet eltartóképességével összhangban lehet csak a társadalom reális

szükségeinek a kielégítéséről gondoskodni, a környezet eltartóképessége egyben az igények kielégítésének korlátja is.

A környezeti fenntarthatóság a környezeti, kulturális és természeti értékek védelme mellett biztosítja a lakosság életminőségének fenntartását, javítását, a gazdaság számára alapot biztosító természeti és kulturális erőforrások harmonikus és kíméletes igénybevételét.

A jövőkép a település táji, természeti, társadalmi, gazdasági, történelmi adottságainak megfelelő minőségi fejlődést feltételez. Ennek megvalósulását elősegítendő figyelembe veszi a meglévő adottságokat, a lehetséges erőforrások kihasználását, a jelenlegi kedvező elemek és körülmények megtartására.

A településen a Hortobágy tájképének védelmére, a világörökségi helyszínre kiemelt figyelmet kell fordítani.

A településen az idegenforgalmi, rekreációs fejlesztéseket szorgalmazni kell, a falusi turizmus, a természetjáró turizmus és kerékpáros turizmus kiemelt jelentőségű lehet. A turisztikai fejlesztések a szolgáltatási szektorra is pozitív hatással vannak.

A településközpont rehabilitációja, zöldfelületek kialakítása a minőségi környezetmegújulást szolgálja.

A 2035-ra vonatkozó jövőkép, a következő:

Nagyiván a Hortobágy kapuja: a hagyományos hortobágyi állattartás modern kori megőrzésével, a nemzeti parki és Natura 2000 természetvédelmi területek védelmével, egy erősödő, vonzó, versenyképes település, amely gazdasági, társadalmi és környezeti szempontból is fenntarthatóan és harmonikusan fejlődik, környezeti adottságait kihasználva nyugodt életteret biztosít és a turisztikai szempontból a világörökségi helyszín közelségére építve, a kultúrtáj turisztikai értékeinek, attrakcióinak kiaknázásával a többi településsel közösen természetbarát turizmus lehetőségeit teremti meg.

Nagyiván Község fejlesztési terve tematikus célokat, átfogó célokat rögzít, amelyből négy átfogó cél az alábbi:

Á1: Nagyiván a Hortobágy kapuja	Nagyiván a Hortobágy kapuja: „zöld”, élhető település (Á1.)
Á2: Nagyiván önnfenntartó település	Nagyiván mint energiatudatos és önnfenntartó település (Á2.)
Á3: Nagyiván szolgáltató település	Nagyiván a szolgáltató település (Á3.)
Á4: Nagyiván agrártelepülés	Nagyiván agrártelepülés, a nagyiváni hagyományos állattartás (Á4.)

A településterv alátámasztó munkarészeként készülő környezeti értékelés készítése során figyelembe lettek véve mindazon hatályos magasabbrendű tervek, koncepciók, melyek a településrendezés és a környezeti állapot szempontjából kötelezően figyelembe veendők.

A településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII.15.) Korm. rendelet, valamint a Országos Területrendezési Terv a település közigazgatási területét érintő előírásai,

a térségi területfelhasználási kategóriák, valamint országos övezetek figyelembe lettek véve, azok vonatkozó szigorító előírásai a helyi építési szabályzatba beépítésre kerültek. Fenti magasabbrendű tervhez való igazodás a településszerkezeti terv leírás részeként (5. melléklet), mint a településrendezési terv része dokumentálva lett. Az MTrT által meghatározott fejlesztések, mind területfelhasználás, mind infrastruktúra területén a tervben ábrázolásra kerültek.

Nagyiván községre vonatkozóan az alábbi tervek, koncepciók lettek figyelembe véve a környezeti értékelés során.

- országos szinten: Országos Területfejlesztési Koncepció, Országos Területrendezési Terv, Új Magyarország Fejlesztési Terv, Új Magyarország Vidékfejlesztési Stratégiai Terv, Nemzeti Környezetvédelmi Program, Nemzeti természetvédelmi Alapterv, Vásárhelyi terv továbbfejlesztése, Nemzeti Agrár Környezetvédelmi Program, Országos Hulladékgyűjtési Terv
- regionális és megyei szinten: Megyei Területrendezési Terv,

Magasabbszintű tervekben szereplő környezetalkotási elképzelések	Nagyiván településterveiben és a környezeti értékelésben szerepeltetése
Természeti elemek, természeti területek, természeti értékek és természeti erőforrások megőrzése	Lehatárolásra és szabályozásra került a Hortobágy, mint világörökségi helyszín, a természeti, természetvédelmi területek, valamint a NATURA 2000 természetmegőrzési terület. Ezen területekre a helyi építési szabályzat, és a településképi rendelet az országos elképzelésekkel összhangban külön szigorító intézkedéseket tartalmaz,
A természet megismerésére irányuló ökoturizmus fejlesztése, a hálózati rendszerek kialakítása	A természet megismerése érdekében javasolja a terv a falusi turizmus fejlesztését. A Sáros ér partján a Hortobágy, mint füves pusztá feltároló táj megismerését szolgáló tervezett kerékpáros és gyalogos túraútvonal és az övcsatorna mentén gyalogos és kerékpáros túraútvonal tervezett.
Szelektív hulladékkezelés elősegítése	A lakossági szelektív hulladékgyűjtés további fejlesztése, a komposztálás lehetőségének szorgalmazása.
Levegő-, por-, zajszennyezés mérséklése	A településen továbbra is meg kell őrizni a levegő jó állapotát, melyet a kisebb forgalmú belterületi út jelent, mely által a környezetterhelés nem számottevő. A porszennyezést mérsékelni a burkolattal nem rendelkező utak burkolása mind kül- mind belterületen.
Csatornázás és szennyvíztisztítás	A településen a legfontosabb célkitűzés a szennyvízcsatorna hálózat megépítése. A tervek alapján Nagyiván a kunmadarasi szennyvíztisztítóra csatlakozna. A szennyvízcsatorna hálózat kiépítésével a talajterhelés csökken.
Településközpont értékörző megújítása	A település törekvése a településközpont értékörző felújítása, mely által a meglévő épített környezeti értékek megőrzésére kerülnek egy rendezettebb, esztétikusabb településközpontban. Az egyedi értékek felújítása, értékörzése kiemelt jelentőségű, mely érdekében készült el a településképi arculati kézikönyv és a településképi rendelet.
Levegőtisztaság védelem	A levegő tisztaság védelme érdekében a légszennyezések csökkentése, a füst és égéstermék kibocsátás minimalizálása, a kertekben történő növényi hulladék égetés helyett a komposztálás elterjesztése.
Víz minőségvédelme	A felszíni víz, a csatornák területe. Mint vízgazdálkodási terület szabályozott a rendezési tervben, ahol beépítésre szánt terület nem jelölhető ki.

NAGYIVÁN - KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

Talajvédelem	Talajvédelem érdekében a külterületi már bezárt települési hulladéklerakók rekultivációs terv alapján történő rekultivációjának monitoringja és a teljes monitoring szakasz lezárásáig, mint lezárt hulladéklerakó kijelölése indokolt a településtervben
Natura 2000 terület	A településtervben lehatárolásra kerültek a Natura 2000 európai közösségi jelentőségű természetmegőrzési területek.
Világörökségi helyszín	Nagyiván külterületének nagy része a Hortobágy kultúrtáj része, a Hortobágyi Nemzeti Park védett területe, egy része kiemelt védelmet élvez a Ramsari egyezmény alapján. A településterv ezen területekre szigorító előírásokat tartalmaz.
Települési környezetminőség javítása	A településközpont megújítása a település központi részén környezetminőségi javulást eredményez, melynek során új funkciót kapnak és megújulnak egyes épületek, új játszótér alakul ki, a zöldterületek megújulnak, valamint egységes zöldfelületi rendszer jön létre.

A fent említett tervekben, programokban Nagyiván községre vonatkozó fejlesztési elképzelésekkel összhangban áll a település fejlesztési elképzelése, valamint a magasabbrendű tervek regionális, térségi fejlesztései megjelennek a településtervben.

A település tervezett rendezési folyamatai illeszkednek a kistérségi, illetve a megyei elképzelésekhez, figyelembe veszik az érintett államigazgatási szervek illetve szakhatóságok javaslatait, vonatkozó előírásokat. A tervezett javaslatok során az EU által preferált programokhoz való csatlakozás lehetősége biztosításra került.

A terv megvalósulása esetén környezeti hatást kiváltó tényezők, tervi elemek és az általuk hatást kiváltó tényezők, illetve ezek fenntarthatóságra gyakorolt hatása

Területfelhasználási kategóriák, övezetek, építési övezetek, infrastruktúra elemek övezeti típusonként	Hatótényező	Fenntarthatóságra a gyakorolt hatás	Hatás jelleg +/-	A terv megvalósulása esetén várható hatás	A terv meg nem valósulása esetén várható hatás
Life program keretében aktív vizes élőhely kijelölése	Külterületen területfelhasználási változás jogszabályi változás miatt	Területfoglalás nincs, a fejlesztési cél aktív vizes élőhely kijelölése	++	Létrejön egy aktív vizes élőhely, ahol biztosított a természetes állapot megőrzése	A terület rendezetlen, esetlegesen élőhelyek szűnhetnek meg, vagy alakulhatnak át
Túraútvonal, kerékpárút kijelölés a belterület déli részén lévő körgáton	Infrastrukturális változás, nincs területfelhasználási változás	Területfoglalás a töltésen a Hortobágyi Nemzeti Parkkal, mint természetvédelmi kezelővel egyeztetve. Az élőhelyre a meglévő nyomvonal miatt nincs hatással	++	Idegenforgalmi fejlesztés során új turisztikai attrakció valósul meg	A terület rendezetlen, az aktív turizmus lehetősége elmarad
Túraútvonal, kerékpárút kijelölés a	Infrastrukturális változás, nincs területfelhasználási változás	Területfoglalás a töltésen a Hortobágyi Nemzeti Parkkal,	++	Természetközeli turizmus fejlesztés, ornitológiai,	A természetközeli turizmus fejlesztésének

NAGYIVÁN - KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

külterületen a Sáros ér partján		mint természetvédelm i kezelővel egyeztetve. Az élőhelyre a meglévő nyomvonal miatt nincs hatással		zoológia megfigyelés, mint turisztikai kínálat	lehetősége elmarad
Különleges, megújuló energiahasznosítá sú terület (napelempark) a kijelölése a belterületen	Kijelölt szabadidős terület helyett különleges, beépítésre nem szánt megújuló energiahasznosítási terület kijelölés. Területfelhasznál ási változás Ksza→Kb-En	Kismértékű területfoglalás, a megújuló energiahasznosít ás előtérbe helyezése	+/-	A megújuló energiahasznosítá s révén többlet villamosenergia termelés elősegítése	A terület továbbra is rendezetlen, felhagyott, a megújuló energiahasznosítá s elmarad
Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület kijelölés	A volt tejcsarnok helyén süteményüzem megvalósítása. Területfelhasznál ási változás Lf→Gksz	Területfoglalás, a be nem épített terület hasznosítása, a fejlesztési cél környezetét nem zavaró kisebb gazdasági terület kijelölése	+/-	Megvalósul a süteményüzem, mely munkahelyteremt ést és gazdasági beruházást jelent	Nem történik munkahelyteremt és, a felhagyott terület továbbra is problémát okoz.
Belterületi gazdasági terület revitalizációja	Az egykori Horváth – hús húsfeldolgozó üzem területének komplex rehabilitációja területfelhasználá si változás nélkül	Területfoglalás kismértékű, fejlesztési cél a terület újrahasznosítása	+/+	Rendezett telephely valósul meg munkahely teremtéssel	Nem történik munkahelyteremt és, a felhagyott telephely továbbra is problémát okoz
Volt bombatér területének a tényleges területhasználatba sorolása	Külterületen a tényleges területhasználatba sorolás. Területfelhasznál ási változás Kkbt→Mt, Kkbt→Tk	Területfoglalás nincs, a tényleges művelési ág és területhasználat alapján kerül szabályozásra a terület.	0/+	A tényleges használat szerinti besorolás	Továbbra sincs a tényleges területhasználatba sorolva, mely környezeti konfliktust eredményezhet.
Kijelölt meg nem valósult szennyvíztisztító visszaminősítése	Visszaminősítés általános mezőgazdasági területre Területfelhasznál ási változás Kszv→Má	Natura 2000 terület megőrzése biztosítottá válik	+/+	A tényleges területhasználatra történő visszaminősítés	Továbbra sincs a tényleges területhasználatba sorolva, mely környezeti konfliktust eredményezhet.
Lezárt hulladéklerakó tényleges területhasználatna k megfelelő besorolása	Erdőterület visszaminősítése különleges beépítésre nem szánt lezárt hulladéklerakó területre	A tényleges területhasználat szabályozása. Az erdőterület kijelölése a rekultivációs réteget megbontaná, így	0/+	A tényleges területhasználatra történő visszaminősítés	Továbbra sincs a tényleges területhasználatba sorolva, mely környezeti konfliktust eredményezhet

NAGYIVÁN - KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

	Területfelhasználási változás Ev→Kb-Hu	a rekultiváció védelme érdekében a területen erdőtelepítés nem tervezett.			
Lezárt hulladéklerakó tényleges területhasználatnak megfelelő besorolása	Általános mezőgazdasági terület visszaminősítése különleges beépítésre nem szánt lezárt hulladéklerakó területre Területfelhasználási változás Mágy→Kb-Hu	A tényleges területhasználat szabályozása.	0/0	A tényleges területhasználatra történő visszaminősítés	Továbbra sincs a tényleges területhasználatba sorolva, mely környezeti konfliktust eredményezhet
Kijelölt iparterület általános mezőgazdasági területté történő visszاسorolása	A külterületen meg nem valósult fejlesztési terület visszاسorolása Területfelhasználási változás Gip→Mt	Az élőhely fennmaradása biztosítottá válik	+/+	A tényleges területhasználatra történő visszaminősítés által a területen a tájgazdálkodás megtartása	A jelenlegi szabályozás alapján kedvezőtlen fejlesztés valósulhat meg
Védelmi erdőterületek kijelölés visszاسorolása lezárt, különleges dőgtér területbe	A külterületen meg nem valósult fejlesztési terület visszاسorolása Területfelhasználási változás Ev→Kb-D	A tényleges területhasználat szabályozása.	0/0	A tényleges területhasználatra történő visszaminősítés	Továbbra sincs a tényleges területhasználatba sorolva, mely környezeti konfliktust eredményezhet
Kijelölt falusias lakóterület általános mezőgazdasági területté történő visszاسorolása	A külterületen meg nem valósult fejlesztési terület visszاسorolása Területfelhasználási változás Lf→Mt	Az élőhely fennmaradása biztosítottá válik	+/+	A tényleges területhasználatra történő visszaminősítés által a területen a tájgazdálkodás megtartása	A jelenlegi szabályozás alapján a tájgazdálkodásra nézve kedvezőtlen fejlesztés valósulhat meg
Kijelölt kertvárosias lakóterület általános mezőgazdasági területté történő visszاسorolása	A külterületen meg nem valósult fejlesztési terület visszاسorolása Területfelhasználási változás Lke→Mt	Az élőhely fennmaradás biztosítottá válik	+/+	A tényleges területhasználatra történő visszaminősítés által a területen a tájgazdálkodás megtartása	A jelenlegi szabályozás alapján a tájgazdálkodásra nézve kedvezőtlen fejlesztés valósulhat meg
Iparterület átminősítése közműelhelyezési területre	A belterületen a területhasználatnak megfelelő besorolás Területfelhasználási változás Gip→ Közm	A tényleges területhasználat szabályozása.	0/0	A tényleges területhasználatra történő átminősítés	Továbbra sincs a tényleges területhasználatba sorolva, mely a közműterület fejlesztését gátolhatja

NAGYIVÁN - KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

Kijelölt szabadidős terület visszaminősítése általános mezőgazdasági területre	A belterületen meg nem valósult fejlesztési terület visszasorolása Területfelhasználási változás Ksza→ Má	Az élőhely fennmaradása biztosítottá válik	+/+	A tényleges területhasználatra történő átminősítés	Továbbra sincs a tényleges területhasználatba sorolva, mely a meglévő területhasználatra kedvezőtlen
Kisvárosias lakóterület átminősítése településközpont vegyes területre	A belterületen jogszabályi változás miatti átsorolás. Területfelhasználási változás Lk→Vt	A tényleges területhasználatnak megfelelő szabályozás.	0/0	A tényleges területhasználatra történő átminősítés	A meglévő szabályozás a tényleges területhasználatra nézve továbbra is kedvezőtlen
Falusias lakóterület átminősítése településközpont vegyes területre	A belterületen jogszabályi változás miatti átsorolás. Területfelhasználási változás Lf→ Vt	A tényleges területhasználatnak megfelelő szabályozás	0/0	A tényleges területhasználatra történő átminősítés	A meglévő szabályozás a tényleges területhasználatra nézve továbbra is kedvezőtlen
Vízműterület átsorolása	A külterületen jogszabályi változás miatti átsorolás Területfelhasználási változás V→ Kb-V	Jogszabályi változás miatt a tényleges használatnak megfelelő besorolás	0/0	A tényleges területhasználatra történő átminősítés	A meglévő szabályozás a tényleges területhasználatra nézve továbbra is kedvezőtlen
Tájgazdálkodási mezőgazdasági területbe sorolás	A külterületen a tényleges használat szerinti besorolás Területfelhasználási változás Mk→ Mt	Tényleges használatnak megfelelő besorolás	0/0	A tényleges területhasználatra történő átminősítés	A meglévő szabályozás a tényleges területhasználatra nézve továbbra is kedvezőtlen
Zöldterület, közparkba sorolás	A belterületen a tényleges használat szerinti besorolás Területfelhasználási változás Köu→ Zkp	Tényleges használatnak megfelelő besorolás	0/0	A tényleges területhasználatra történő átminősítés	A meglévő szabályozás a tényleges területhasználatra nézve továbbra is kedvezőtlen
Különleges, mezőgazdasági üzemi területbe sorolás	A külterületen a tényleges használat és jogszabályban meghatározott kategória szerinti besorolás Területfelhasználási változás Ká→ K-Mü	Jogszabályi változás miatti átvezetés	0/0	A tényleges területhasználatra történő átminősítés	Nem a jogszabálynak megfelelő elnevezés

Magyarországon az első környezetvédelmi törvény 1976-ban született, de hatása a törvény keretjellege miatt korlátozott volt. A környezetvédelem társadalmi üggyé válása hazánkban az 1980-as évek második felére tehető.

Több éves szakmai vita után a Magyar Országgyűlés 1995-ben fogadta el a környezetvédelmének általános szabályairól szóló új törvényt (1995. évi LIII. törvény), mely a már meglévő hazai tervezési rendszerek (területrendezés, területfejlesztés,

településrendezés, településfejlesztés, stb.) mellet egy új típusú tervezés alapjainak a megteremtését irányozza elő.

Elfogadásra került a 27/2015. (VI.17.) OGY határozattal a 4. NEMZETI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM 2015-2020.

Alapelvek:

- A környezetvédelmi törvényben szereplő alapelvek, amelyek alapvetően a környezethasználat helyes módjára (elővigyázatosság, megelőzés, helyreállítás), a felelősség vállalására (szennyező fizet), a közérdekből fakadóan az együttműködés és az átláthatóság fontosságára hívják fel a figyelmet (tájékoztatás, nyilvánosság)
- a környezeti problémák, jelenségek, folyamatok összetettségéből eredendően mind nagyobb teret kell kapnia a holisztikus megközelítésnek (összefüggések vizsgálata, hatásfolyamatok feltárása), az integráció elvének, valamint a rövid, közép és hosszútávú szempontok egyidejű figyelembevételének
- mivel a környezeti problémák megelőzése az egész társadalom támogatását igényli, ezért megkerülhetetlen a kidolgozás és a megvalósítás során a partnerség, és a szubszidiaritás elve
- a területiség elvének érvényesítése, a fenntartható térhasználat, a kedvező területi hatások elősegítése és területi szinergia megvalósítása, a környezeti, társadalmi és gazdasági adottságokhoz illeszkedő, területileg differenciált beavatkozások kialakításának elve
- tekintettel arra, hogy az Alaptörvény értelmében „Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez”, kiemelt figyelmet kell szentelni az esélyegyenlőség, a társadalmi igazságosság, valamint a nemzedéken belüli és nemzedékek közötti szolidaritás elvének; melyek egyúttal kapcsolódnak a helyi erőforrások fenntartható hasznosításának elvéhez, miszerint törekedni kell a közösségek szükségleteinek helyi szinten, helyi erőforrásokból történő kielégítésére, de egyben a helyi sajátosságok, sokszínűség, készletek védelmére is

A 2000. évi hulladékgazdálkodási törvény előírta az Országos Hulladékgazdálkodási Terv (OHT) elkészítését.

Nagyiván készülő településterve céljaival való összevetés:

Hagyományos alapelvek: *az elővigyázatosság, a megelőzés, a helyreállítás, a felelősség, az együttműködés, a tájékoztatás, a nyilvánosság és a szennyező fizet elve.* Nagyiván településtervében a fejlesztési területek kijelölése során figyelembe vételre került az elővigyázatosság, mely az esetleges havaria helyzetek elkerülésére a magasabbszintű jogszabályi kötelezettségek betartását biztosítja. Ennek érdekében a településrendezési terv tartalmazza a Hortobágyi Nemzeti Park védett területét, melyre külön szigorító intézkedéseket határoz meg. Cél a természeti állapot teljeskörű megóvása. A megelőzés és helyreállítás elve a környezetvédelmi szempontból esetleges káros folyamatok megakadályozását szolgálja, így például a lezárt hulladéklerakó monitoringját biztosítja. A felelősség elve alapján a magasabbszintű jogszabályok, tervezési segédletek a tervezés során figyelembe vételre kerültek. Különös figyelmet fordít a terv a Puszta világörökségi helyszínnek, melyre vonatkozóan az ajánlásokat fogalmaz a környezeti értékelés. Az együttműködés kapcsán a szomszédos önkormányzatok a településterv készítésének előzetes és véleményezési folyamatba bevonásra kerültek, véleményt nyilváníthatnak. A tájékoztatás és a nyilvánosság elve alapján az önkormányzat partnerségi rendelte és a vonatkozó magasabbszintű rendeletek alapján történt és történik a partnerek tájékoztatása, vélemény- nyilvánítási lehetősége

figyelembe véve az ezzel kapcsolatos változó jogszabályokat . A szennyező fizet elve egy alapvetés, mely a mindenkori végrehajtás során kerül előtérbe.

5.NEMZETI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM 2021-2026.

Alapelvek :

A környezetvédelmi törvényben szereplő alapelvek, amelyek alapvetően a környezethasználat helyes módjára (elővigyázatosság, megelőzés, helyreállítás), a felelősség vállalására (szennyező fizet), a közérdekből fakadóan az együttműködés és átláthatóság fontosságára hívják fel a figyelmet (tájékoztatás, nyilvánosság);

a környezeti problémák, jelenségek, folyamatok összetettségéből eredően mind nagyobb teret kell kapnia a holisztikus, interdiszciplinális megközelítésnek (összefüggések vizsgálata, hatásfolyamatok feltárása), az integráció elvének, valamint a rövid, közép és hosszú távú szempontok egyidejű figyelembevételének;

a környezeti problémák megelőzése az egész társadalom támogatását igényli, ezért különösen fontos a tervezés és a megvalósítás során a partnerség és a szubszidiaritás elve;

a területiség elvének érvényesítése, a fenntartható térhasználat, a kedvező területi hatások elősegítése és területi szinergia megvalósítása, a környezeti, társadalmi és gazdasági adottságokhoz illeszkedő, területileg differenciált beavatkozások kialakításának elve;

az Alaptörvény értelmében „Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez”, ezért kiemelt figyelmet kell fordítani az esélyegyenlőség, a társadalmi igazságosság, valamint a nemzedéken belüli és nemzedékek közötti szolidaritás elvekre; melyek egyúttal kapcsolódnak a helyi erőforrások fenntartható hasznosításának elvéhez, miszerint törekedni kell a közösségek szükségleteinek helyi szinten, helyi erőforrásokból történő kielégítésére, de egyben a helyi sajátosságok, sokszínűség, készletek védelmére is.

b) A településterv részletes értékelése, a településtervben foglaltak megvalósulása esetén a környezeti következmények feltárása, értékelése:

ba) a településterv egésze szempontjából meghatározó környezeti állapotjellemzők bemutatása,

A fejlesztési célok jelentős része a helyi komfortfokozat növelése mellett környezetvédelmi célokat is szolgál (pl.: közműfejlesztések). A szabályozás során a hatályban lévő jogszabályok, illetve a környezetvédelmi hatóság által javasolt előírások betartása a cél; továbbá a magasabb szintű tervek, programok , környezetvédelmi javaslatai is figyelembe lettek véve.

Környezeti problémák és okozott környezeti következmények

Probléma	Problémás állapot	Következmény	Megoldás
Természeti, környezeti elemek fenntartható használata	Légszennyező anyagok kibocsátása	Károsodik a talaj, a növényzet, az élővilág. Emberre káros hatások	A település meglévő közúti kapcsolatán túl új útkapcsolat nem tervezett
Természeti, környezeti elemek fenntartható használata	Szennyezett talajok, a volt hulladéklerakó helyén	Talajvíz és talaj szennyezése	Hulladéklerakó rekultiváció
A meglévő értékek hosszútávú fenntartása, megőrzése	Település- és kulturális , valamint építészeti értékek eltűnése	A település jellemző, egyedi vonásainak eltűnése, a települési környezet átalakulása.	Helyileg ösztönözni az értékvédelmet, a településképi rendelet előírásainak betartása, a településképi arculati kézikönyv javaslatainak figyelembe vétele. A településképi rendelet végrehajtásáról gondoskodni.
Természeti értékek élőhelyének megőrzése	A védett területeken a meglévő környezeti állapot fennmaradásának veszélye	A természeti környezet károsodik	A külterület védett természeti területein az építés szabályozásával, a településtervezési eszközeivel a meglévő természeti környezet megővése.
A helyi közösségek fennmaradásának, az emberhez méltó élet feltételeinek biztosítása	Csökken a lakosok lokálpatriotizmusa. A mobilitás növekedésével, a városiasodó életmóddal kapcsolatosan csökken a lakosság települési környezete iránti felelősségérzet.	A környezet iránti felelősség csak a tulajdon határáig terjed. A táj- a település iránti felelősség megszűnik, a kapcsolat gyengül	Helyi hagyományőrző rendezvényekkel, programokkal a helyi közösségek, lakosok település szeretet, lokálpatriotizmusa növekszik.

bb) a településrendezési és szakági javaslatok környezetvédelmi összefüggéseinek bemutatása, a várható (közvetlen és közvetett) környezeti hatások, beleértve a biológiai sokféleségre, a lakosságra, az emberi egészségre, az állat- és növényvilágra, a talajra, a vízre, az éghajlati tényezőkre, az anyagi javakra, a kulturális örökségre (beleértve az építészeti és régészeti örökséget), a tájra, valamint a fenti tényezők közötti kölcsönhatásokra gyakorolt hatásokat; környezeti feltételek, a feltárt konfliktusok alapján szükséges intézkedések meghatározása: környezeti elemenként, hatótényezőnként és környezeti rendszerenként, melyet a ba) pont esetén a Megalapozó vizsgálatnak, e pont esetén az Alátámasztó javaslatnak a releváns (természeti, táji, örökségvédelmi és a környezet védelmével kapcsolatos) szakági munkarészei tartalmazhatnak, és amelyeket a környezeti értékelés hivatkozással mutat be.

Fejlesztések

Belterület

1. *Tervezett napelempark (hosszútávú fejlesztés) Különleges beépítésre nem szánt megújuló energiahasznosítási terület kijelölése. (Ksz (szabadidős terület)- KbEn*
2. *Tervezett cukrászati üzem: a volt tejcsarnok telkén új épület építésével önkormányzati beruházásként pályázati forrásból valósulna meg (részben a szintén önkormányzati gyümölcsösben megtermelt gyümölcsök feldolgozásával) Gksz (kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület) lesz kijelölve (Lf- Gksz)*

A volt Horvát – hús üzeme évek óta üresen áll, a terület gazdasági célú újrahasznosítása, területfelhasználási változás nélkül

Hulladékgazdálkodás

- A fejlesztési területen a rendszeres kommunális hulladékszállítás lehetőségének biztosítása.
- A keletkező veszélyes hulladékok szakszerű gyűjtéséről és elszállíttatásáról a vállalkozóknak ill. a gazdasági társaságoknak, szolgáltatóknak saját maguknak kell gondoskodni.
- A hulladékok gyűjtése és ideiglenes tárolása csak megfelelő műszaki védelemmel ellátott padozaton és feliratozott (a hulladék neve, EWC kódja) tároló edényzetben történhet.

Levegőtisztaság-védelem

- A gazdasági tevékenységek során jellegükből adódóan keletkezhetnek légszennyező anyagok, ezért az üzemeltetés során a vonatkozó jogszabályok szemelőt tartása a javasolt.

Vízminőség-védelem, vízgazdálkodás

- A fejlesztési terület ivóvízzel való ellátásának lehetőségét biztosítani kell. A megfelelő nyomású ivóvíz ill. tűzvíz biztosítása, ha kell a gerincvezeték átépítésével.
- Ha szükséges szennyvíz előtisztítók beépítésére kötelezni kell a gazdasági társaságokat, szolgáltatókat.
- A 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről szóló jogszabályban foglaltak betartása.

Megújuló energiaforrások alkalmazása, környezettudatos energiagazdálkodás, egyedi közműpótlók

- Napkollektorok beépítésével csökkenthető az energiafelhasználás.
- Az épületek építéskor az aktuális energia tanúsítványi értéket biztosítani kell, amely által az energia felhasználás csökkenthető.
- Az épületek fűtésénél mérlegelni kell a megújuló alternatív energiaforrások alkalmazásának lehetőségét a talajhő vagy a termálvíz fűtésre történő alkalmazását, amellyel csökkenthető az energiafelhasználás is egyben.
- Egyedi közműpótló lehet az ivó v. ipari víz biztosítását szolgáló helyi fűrt kút által a rétegvizekből történő vízkivétel. A megfelelő minőség biztosítható egyedi víztisztítók alkalmazásával.
- A szennyvízkezelésre is van már lehetőség egyedi kis szennyvíztisztító berendezések által.

Külterület:

1. *Life program (védett terület) vizes élőhely és természetközeli területek rehabilitációja, a meglévő csatorna felújításával*

2.Kijelölt túraútvonal – kerékpáros túraútvonal kijelölés a HNP-vel egyeztetve

Hulladékgazdálkodás

- A fejlesztési területen a rendszeres kommunális hulladék gyűjtése (hulladékgyűjtő edényzetek elhelyezésével) és szállítása a terület tulajdonosának a feladata
- A fejlesztési területen hulladék keletkezés a kivitelezési munkák során keletkezhet, amely gyűjtése és elszállítása kivitelező feladata.

Levegőtisztaság-védelem

- A fejlesztési területen a kivitelezéskor a munkagépek által keletkezik a levegőt érintő szennyezés, amely a kipufogókon keresztül kijutó szennyezőanyagok és a munkavégzésből adódó poremisszió hatására következik be. A kivitelezésre vonatkozó környezetvédelmi előírások betartásával, ezek hatása csökkenthető.
- A zöldterület hasznosítása során nem keletkezik légszennyezés.

Vízminőség-védelem, vízgazdálkodás

- A 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről szóló jogszabályban foglaltak betartása kötelező. Az esetleges kármentesítés esetén (szennyezett talaj- és/vagy talajvíztisztítás) az előbb említett jogszabályban leírtak betartását kell szemelőt tartani!

Élővilágvédelem és tájvédelem

A tervezett, illetve javasolt, a településrendezési változások során várható beruházások, fejlesztések révén bekövetkező kedvezőtlen hatások enyhítését, csökkentését, mérséklését szolgáló további intézkedések a következők:

Élővilágvédelem:

- a tervezett belterületi létesítmények parkosítása során kizárólag őshonos lombhullató fafajok alkalmazása; az ingatlanhatárok mellé ültetett kétszintes (fák+cserjék) növényállomány mellett az ingatlanok belső területein ligetes telepítés megvalósítása
- az ökológiai és esztétikai szempontból értékes fasorokat javasolt megőrizni, a szakaszos, hiányos fasorokat pedig kiegészíteni szükséges
- vonalas létesítmények (utak, csatornák, mezsgyék) fásítása javasolt a HNP véleményezésével
- településképi és tájökológiai szempontból (madárpusztulás) a frekvenciált területeken (pl. településközpont, zöldterületek stb.) a légvezetékek földkábelre történő cseréje javasolt
- az elhanyagolt, rendezetlen, nem kellően fenntartott, gyomos ingatlanok rendezése hatósági eszközökkel (felszólítás, bírságolás stb.), melyek településképi, közbiztonsági és ökológiai szempontból (gyomfertőzési gócok) egyaránt rendkívül károsok

Tájvédelem:

- a templom- és temetőkertek, intézménykertek és közcélú települési zöldterületek jó állapotban történő megőrzése, faállományának védelme

- intézménykertekben az árnyékot biztosító nagy lombtömegű fák hosszú távú megőrzése, illetve – elöregedés és/vagy balesetveszély miatti kivágásuk esetén – folyamatos pótlása
- törekedni kell a meglévő növényállományból kiszűrni az allergén és agresszíven terjedő invazív fajokat, új növény telepítésénél honos, nem allergizáló növényfajokat kell választani.
- javaslatunk szerint érdemes egy „Tiszta udvar – rendes ház” mozgalmat indítani (helyi egyesület vagy önkormányzat szervezésével, illetve gondnokságával), jutalmazni a rendezett ingatlanokat (intézmények és magáningatlanok szintjén egyaránt)
- a Hortobágyi Nemzeti Park, mint puszta - töretlen látképének megőrzése
- a tervezett módosítás után épülő építmények létesítésének és üzemeltetésének részletes hatásait már a kész építési engedélyezési tervek ismeretében szükséges vizsgálni. A tervezéskor nagyon fontos a tájvédelem követelményeinek való megfelelés, a térség szín- és formavilágához történő igazodás; az építmények funkciói csak a tervezett funkciókat, célokat szolgálhatják. Tervezési fázisban ajánlott a tájvédelem követelményeinek való megfelelés érdekében a Hortobágyi Nemzeti Parkkal és a természetvédelmi hatósággal történő folyamatos egyeztetés, konzultáció

- c) Tervi elemek részletes értékelése, az 1. pontban azonosított tervi elemek tekintetében feltárásra és értékelésre kerülnek a megvalósulásuk esetén a várható jelentős környezeti (közvetlen és közvetett) hatások, beleértve a biológiai sokféleségre, a lakosságra, az emberi egészségre, az állat- és növényvilágra, a talajra, a vízre, az éghajlati tényezőkre, az anyagi javakra, a kulturális örökségre (beleértve az építészeti és régészeti örökséget), a tájra, valamint ezen tényezők közötti kölcsönhatásokra gyakorolt hatásokat, a közvetett módon hatást kiváltó tényezők miatt fellépő hatások - a tervi elem települési szintű jellege által megkövetelt részletezettséggel.

A településterv fő alappilléreinek tekinti a kialakult környezeti elemek megőrzését, legalább szintentartását, hosszútávon pedig mindezek javítását irányozza elő.

A rendezési eszközök a helyi építészeti, régészeti, természeti emlékek, értékek védelmét a tervhez elkészült örökségvédelmi hatástanulmányban leírtak szerint, valamint a 2017-ben jóváhagyott településképi rendeletben szabályozza, mely rendelet a településképi arculati kézikönyvvel összhangban készült, így biztosítva ezen emlékek fennmaradását, megőrzését.

Környezeti következmények alapján a terv értékelése

Környezeti elem	Föld	Víz	Levegő	Települési környezet	Ökológiai rendszer (állat és növényvilág)	Ember	Összegzés
Life program megvalósítása, aktív vizes élőhely	+	+	+	++	+	+	Környezetbarát fejlesztés, cél az ökológiai rendszer egyensúlyának megteremtése
Kerékpáros és túraútvonal kijelölés	+	0	0	++	-	+	Környezetbarát fejlesztés, de a táj terhelését kismértékben növeli. Különös gondot kell fordítani az ökológiai hálózat védelmére, valamint a védett területekre.
Különleges, megújuló energiahasznosítási terület kijelölése a belterületen	-	0	0	-	0	+	Fenntartható fejlesztés, a napenergia hasznosítása
Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület kijelölése a belterületen	-	0	0	+	0	++	Munkahely teremtő beruházás, hasznosítás nélküli terület újrahasznosítása

NAGYIVÁN - KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

Egykori húszem revitalizációja abelterületen	-	0	0	++	+	+	Felhagyott üzemi terület újrahatszósítása
Volt bombatér területének a tényleges területhasznaítatba sorolása	0	0	+	++	+	+	A meglévő területhasznaítatra alapozott fejlesztés, mely által biztosított a Hortobágyi Nemzeti Park védett területének (világörökségi helyszín) megörzése.
Kijelölt meg nem valósult szennyvíztisztító visszaminősítése	+	+	-	++	+	+	A meglévő területhasznaítatnak megfelelő besorolás által a Natura 2000 terület védelme biztosított.
Lezárt hulladéklerakó tényleges területhasznaítatnak megfelelő besorolása (erdőterület helyett)	+	0	0	+	+	+	A meglévő területhasznaítatnak megfelelő besorolás biztosítja a rekultiváció megvalósulását.
Lezárt hulladéklerakó tényleges területhasznaítatnak megfelelő besorolása (mezőgazdasági terület helyett)	+	0	0	+	+	+	A meglévő területhasznaítatnak megfelelő besorolás biztosítja a rekultiváció megvalósulását.
Kijelölt iparterület általános mezőgazdasági területté történő visszazsorolása	+	+	+	++	+	+	A meg nem valósult iparterület visszazsorolása biztosítja a mezőgazdasági terület megörzését és a kialakult ökológiai rendszerre kedvezően hat.
Védelmi erdőterületek kijelölés visszazsorolása lezárt, különleges dőgtér területbe	+	+	+/+	+	+	+/+	A területhasznaítatnak megfelelően területfelhasználás biztosítja a rekultivációt
Kijelölt falusias lakóterület általános mezőgazdasági	0	0	0	0	0	+	Gazdasági terület kijelölése a belterületi alulhasznosított

NAGYIVÁN - KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

területté történő visszasorolása							kiskertek területén. Az ökológiára negatív hatása, azonban a gazdaságfejlesztés kapcsán az emberre pozitív hatású.
Kijelölt kertvárosias lakóterület általános mezőgazdasági területté történő visszasorolása	+	+	+/+	+	+	+	A területhasználatnak megfelelően általános mezőgazdasági területté visszasorolás által a mezőgazdasági terület nem kerül beépítésre, az ökológiai rendszer megmarad, a termőföldvédelem biztosított.
Vízműtelep átsorolása a területhasználatnak megfelelő különleges, beépítésre nem szánt vízműbe	0	0	0	0	0	0	A tényleges használatnak megfelelő besorolás által a telepen belüli fejlesztés biztosított
Kertes mezőgazdasági terület átsorolása tényleges használat szerinti tájgazdálkodási mezőgazdasági területbe	0	0	0	0	0	0	A tényleges használatnak megfelelő besorolás
Különleges mezőgazdasági üzemi területre történő átnevezés	0	0	0	0	0	0	Jogszáály változás miatt elnevezésben történő változás, a területhasználat változatlan
Iparterület átminősítése közműelhelyezési területre	0	0	0	0	0	0	Tényleges területhasználat szerinti besorolás.
Kijelölt szabadidős terület visszaminősítése általános mezőgazdasági területre	+	+	+	0	+	0	Meg nem valósult fejlesztés miatt, tényleges területhasználatba sorolás, mely az ökológia rendszerre pozitív.
Kisvárosias lakóterület átminősítése	0	0	+	++	+	++	Tényleges használatnak megfelelő

településközpont vegyes területre							besorolás, településképi szempontból pozitív változást okozhat.
Falusias lakóterület átminősítése településközpont vegyes területre	0	0	+	++	+	++	Tényleges használatnak megfelelő besorolás, településképi szempontból pozitív változást okozhat.
Zöldterület, közpark kijelölése	0	0	+	++	+	+	Játszótér átsorolása a tényleges használat szerinti közpark területbe.

Jelmagyarázat:

- + gyenge kapcsolat, csak részben járul hozzá a környezet védelméhez
- ++ erős kapcsolat, hozzájárul a környezeti elem védelméhez
- 0 bizonytalan megítélésű vagy nem létező kapcsolat
- gyenge kapcsolat, negatív hatást gyakorol a környezeti elemre

A településterv készítése során olyan mértékű fejlesztés nem tervezett, mely a földkéregre olyan hatásokat jelentene, amely az ott előforduló felszín közeli ásványi nyersanyagokat érintené.

Épített környezetre vonatkozó hatások

A belterületen a területhasználat jellemzően intézményi (településközpont vegyes) és lakó. A védelem alatt álló művi alkotások elsősorban intézményi, illetve lakó funkciójú környezetben találhatók. A településrendezési terv a településközpont vegyes területbe történő átsorolással biztosítja a műemléki környezet építészeti arculatának megőrzését. A terv olyan beavatkozást nem irányoz elő, amelyek az országos és helyi védelem alatt álló épületeket, illetve azok környezetét befolyásolnák, a kialakult települési arculatot befolyásolná. A településrendezési terv szerkezeti átalakítást, és olyan beavatkozást, amely a kialakult utcavezetést, létrejött térfalakat, épület elhelyezéseket, és telekstruktúrát átalakítaná nem tervez. A településen az utca vonalvezetések változatlanok maradnak.

A településrendezési terv figyelembe vette a jóváhagyott településképi arculati kézikönyvet és a hatályos településképi rendelet előírásait.

A külterületen lévő világörökségi területet, ökológiai folyosót, magterületet és a Natura 2000 területeket a településrendezési terv jelöli, a természetvédelem érdekeit a terv figyelembe vette, és minden változtatási szándéknál a természeti állapot megőrzése elsőrendű feladat.

Építészeti örökségre vonatkozóan:

A műemléki értékek környezetében olyan fejlesztés nem tervezett, mely megváltoztatná a műemléki értékre történő rálátást, vagy azt negatívan befolyásolhatná.

Nagyiván területén helyi védelem alatt álló épített értékek nincsenek.

Régészetre vonatkozó hatások:

A régészeti lelőhelyek a fejlesztési terv és szabályozási tervlapon feltüntetésre kerültek azok a tervkészítés során figyelembe lettek véve. A településterv részeként örökségvédelmi hatástanulmány készült, mely számba veszi a régészeti örökség elemeit, azokat bemutatja, vizsgálja a fejlesztések és a régészeti örökség viszonyát, mely az örökségvédelmi hatástanulmányban dokumentálásra került.

5. A településterv és a tervi elemek részletes értékeléséből levont következtetések**a) azon környezeti jellemzők, környezeti rendszerek azonosítása, amelyekre jelentős hatással vannak a tervi elemek,**

Nagyiván nemzetközi és országos szinten is kiemelkedő értéke a Hortobágy, a pusztavilágörökségi helyszín. A terv fő céljának tekinti a világörökségi helyszín megőrzését, szabályozási elemekkel biztosítja a táj feltárulását, a végeláthatatlan tájkép megmaradásának feltételeit. A kijelölt fejlesztések egy része meg nem valósult és táji szempontból kedvezőtlen fejlesztés visszasorolása.

b) azon fejlesztések, tervi elemek azonosítása, amelyek környezeti szempontból negatív hatást gyakorolnak, és annak csökkentése valamilyen intézkedést igényel.

A terv olyan fejlesztést, amely környezeti szempontból negatív hatást gyakorolna nem tartalmaz.

A korábban kijelölt alábbi fejlesztések visszaminősítésével a potenciális negatív hatások megszüntetésre kerültek:

- A korábbi hatályos tervben kijelölt lakóterületi fejlesztés visszasorolása általános mezőgazdasági területbe → a visszasorolás révén a mezőgazdasági terület megőrzésre kerül, az ott kialakult természetes környezet fennmarad
- A korábbi hatályos tervben kijelölt iparterületi fejlesztés visszasorolása általános mezőgazdasági területbe → a visszasorolás révén a mezőgazdasági terület megőrzésre kerül, az ott kialakult természetes környezet fennmarad
- A korábbi hatályos tervben kijelölt szabadidős fejlesztés visszasorolása általános mezőgazdasági területbe → a visszasorolás révén a mezőgazdasági terület megőrzésre kerül, az ott kialakult természetes környezet fennmarad
- A korábbi hatályos tervben kijelölt gazdasági erdőterület visszasorolása lezárt hulladéklerakó területbe → a visszasorolás révén a rekultiváció biztosított
- A korábbi hatályos tervben kijelölt általános mezőgazdasági terület visszasorolása lezárt hulladéklerakó területbe → a visszasorolás révén a rekultiváció biztosított

6. A megvalósulás során várható jelentős kedvezőtlen környezeti hatások megelőzésére, elkerülésére, csökkentésére, minél teljesebb ellensúlyozására irányuló településtervi intézkedések, és ezen intézkedések várható hatékonyságának bemutatása.

Az új településterv fő szempontjának tekintette a természeti környezet megőrzését, így mindazon korábban kijelölt fejlesztések, melyek a természeti környezetre negatív hatást váltottak volna ki felülvizsgálatra és törlésre kerültek.

7. Monitoringjavaslat-értékelés a fellépő környezeti hatásokra.

A környezeti elemek rendszeres vizsgálatának és a közegészségügyi mutatók fegyelemmel kísérésének folytatása javasolt.

8. Közérthető összefoglaló.

Jelen környezeti értékelés Nagyiván község településtervének alátámasztó munkarészeként készült. A terv készítése során fő szempont a Hortobágyi Nemzeti Park védett területének megőrzése, az ember és a táj harmonikus viszonyának megőrzése, a természetvédelem érdekeit szem előtt tartó tudatos településfejlesztés. Kiemelt szempont a hatályos jogszabályok és a területrendezési tervek előírásainak betartásán túl a fenntartható fejlődés programjának településre vonatkoztatott betartása.

Ennek érdekében a terv a meglévő természeti, természetközeli állapotokat figyelembe veszi, a védett és védelemre tervezett területrészek fennmaradását biztosítja.

A tervezett fejlesztések területeinek kijelölésénél mind a területrendezési tervek, programok, koncepciók által előírtak be lettek tartva, mind pedig figyelembe lett véve a fejlesztés által bekövetkezett változtatások településre gyakorolt hatása.

A fejlesztési terv készítése során figyelembe vételre kerültek a korábbi szerkezeti tervben kijelölt változások felülvizsgálata, az új fejlesztések kijelölésénél szempont volt, hogy a környezet terhelése negatívan nem változzon.

A környezeti vizsgálat akkor éri el igazán célját – mint jelen esetben is - ha a terv készítésével, a tervezéssel párhuzamosan készül.

A településterv egészére elmondható, hogy a környezeti szempontok előtérbe helyezésével, a táj és természetvédelem érdekeit messzemenően figyelembe véve készült, a terv környezetvédelmi érdeket szolgál.

Mivel a településterv környezetvédelmi és tájvédelmi érdeket is szolgál, ezért a környezeti vizsgálat során nem kellett és nem is volt szükséges jelentős koncepcionális változásokat javasolni.

Szolnok, 2025. év augusztus hó

Kiszelovics Ildikó
vezető településtervező